

**STRATEGIA DE DEZVOLTARE A COMUNEI FOENI
PENTRU PERIOADA 2021 - 2027**

CUPRINS

1.	CONCEPT SI METODOLOGIE _____	4
1.1.	Concept _____	4
1.2.	Metodologia de elaborare a strategiei de dezvoltare locala _____	5
2.	CONTEXT STRATEGIC _____	8
2.1.	Context Global și European _____	8
2.2.	Context Național _____	11
2.3.	Context Regional și Județean _____	14
3.	ANALIZA SITUATIEI EXISTENTE _____	16
4.1.	Informații Generale _____	16
4.2.	Cadrul natural _____	19
4.4.	Structura demografică _____	20
4.5.	Infrastructura de Transport _____	22
4.6.	Infrastructura de Utilități _____	24
4.6.1.	Infrastructura de apă și canalizare _____	24
4.6.2.	Infrastructura de gaz _____	25
4.6.3.	Infrastructura electrică _____	25
4.6.4.	Infrastructura de comunicații _____	25
4.6.5.	Infrastructura verde _____	25
4.6.6.	Fondul de locuințe și eficiența energetică _____	26
4.7.	Economie _____	27
4.8.	Cultură și turism _____	30
4.9.	Educație _____	36
4.10.	Sănătate și servicii sociale _____	38
4.11.	Sport și activități de agrement _____	39
4.12.	Calitatea mediului _____	40
4.13.	Capacitatea administrativă _____	43
4.	ANALIZA SWOT _____	50
5.	STRATEGIA DE DEZVOLTARE LOCALA A COMUNEI FOENI _____	53
5.1.	Viziunea de dezvoltare _____	53

5.2. Obiective	53
5.3. Implementarea strategiei	54
5.3.1. Surse de finanțare	54
5.3.2. Portofoliul de proiecte	66
5.4. Monitorizarea și evaluarea strategiei	71
5.5. Riscuri și măsuri de atenuare a acestora	72
Resurse	74

1. CONCEPT SI METODOLOGIE

1.1. Concept

“Strategia este determinarea scopurilor și obiectivelor organizației pe termen lung, adoptarea politicilor determinate și alocarea resurselor pentru atingerea acestor scopuri” (Chandler, 1989)

Misiunea administrației publice, prin multitudinea autorităților administrative ale statului și ale comunităților locale, este aceea de a pune în aplicare legile, în scopul satisfacerii unor nevoi și interese generale și locale ale colectivităților umane și de a asigura buna funcționare a serviciilor publice în beneficiul cetățenilor.

Pentru îndeplinirea acestei misiuni și unitățile administrativ teritoriale și instituțiile publice care le guvernează sunt supuse presiunii pieței în contextul economic și politico-administrativ actual. Orașele sau orice alte entități administrative locale se află într-o permanentă competiție între ele în ceea ce privește atragerea de fonduri, de investitori și de capital uman specializat pe oferirea unei administrații locale eficiente.

Guvernarea locală eficientă presupune **practicarea unui management durabil** care să asigure un **climat economic favorabil antreprenorilor prezenți deja pe piața locală și a celor ce sunt interesați să pătrundă pe această piață**, să asigure elaborarea unor politici publice coerente, **să asigure condiții optime de trai pentru locuitorii unei zone, să dezvolte nivelul de atractivitate a zonei și turismul prin investiții** și prin utilizarea unor tehnici de marketing eficiente, toate aceste măsuri fiind luate cu respectare și protejarea resurselor naturale ale zonei.

În acest context, liderii locali trebuie să fie niște veritabili strategici pentru a-și aduce la îndeplinire cu succes mandatele și pentru a da o direcție bună comunității pe care o conduc. Într-un mediu pe zi ce trece mai competitiv inclusiv în ceea ce numim sector public, lipsa unei viziuni strategice se traduce în regres. Viziunea strategică este cea care se transpune într-o misiune asumată, care la rândul ei se transpune în programe și ulterior în proiecte concrete. Lipsa unei viziuni coerente înseamnă dezvoltare haotică, încetă și inclusiv o atractivitate scăzută pentru investitori.

Comuna Foeni nu se consideră a fi o excepție la cele menționate mai sus, elaborarea prezentei strategii fiind un răspuns la dorința conducerii comunei de a continua eforturile de dezvoltare locală printr-o abordare coerentă și strategică în perioada imediat următoare.

1.2. Metodologia de elaborare a strategiei de dezvoltare locală

Strategiile de dezvoltare fac posibilă coordonarea activă a proceselor de dezvoltare care au loc în teritoriu, luarea în considerare a caracteristicilor locale, a schimbărilor din mediul exterior și fac posibilă abordarea proactivă, realizată într-un mod inovativ, a proceselor de dezvoltare teritorială.

Elaborarea strategiei de dezvoltare locală reprezintă unul din pașii cei mai importanți în susținerea proceselor de dezvoltare locală. În esență, acest tip de strategie clarifică pe termen mediu și lung care sunt direcțiile și domeniile spre care se orientează efortul de dezvoltare al comunității. Strategiile de dezvoltare locală sunt caracterizate de cel puțin șapte trăsături care le recomandă managerilor de la nivel local responsabili cu acest domeniu, și anume:

- Orientare spre un castig durabil
- Imagine asupra viitorului
- Create pentru actiune
- Creativitate
- Orientare spre schimbare
- Activitate
- Flexibilitate

În procesul elaborării strategiei de dezvoltare locală au fost implicați următorii actori de pe plan local:

- administrația publică locală;
- comunitatea locală;
- firme private;
- reprezentanți ai societății civile.

Principiile generale care au stat la baza realizării Strategiei:

- **Principiul participării și transparenței** - organizațiile non-guvernamentale, sectorul privat, autoritățile locale și instituțiile locale contribuie la procesul de planificare a politicilor publice. Societatea civilă este informată cu privire la politicile publice planificate.

- **Principiul continuității și coordonării** - în procesul de planificare a politicilor publice sunt asigurate atât actualizarea politicilor curente ale Guvernului, cât și coordonarea cu alte inițiative.
- **Principiul responsabilității** - planificarea politicilor publice este un proces orientat spre obținerea de rezultate. Răspunderea există la toate nivelurile administrației publice.
- **Principiul subsidiarității** - în procesul de planificare a politicilor publice, se evaluează care este nivelul de administrație publică cel mai adecvat pentru implementarea unei anumite politici publice.
- **Principiul bunei guvernări** - conform acestui principiu Guvernul trebuie să stabilească acțiuni clare și eficiente pe baza unor obiective de calitate și să aibă capacitatea de a răspunde rapid unor necesități sociale.
- **Principiul cooperării și coerenței** - instituția implicată în formularea politicilor publice trebuie să își dovedească disponibilitatea pentru cooperare cu alte instituții publice, ca și cu alte organizații ale societății civile interesate sau afectate de o anumită inițiativă de politici publice, asigurând în acest fel o concepție coerentă asupra obiectivelor ce trebuie îndeplinite și a măsurilor ce urmează a fi luate.

Etapele principale ale realizării strategiei

a) Colectarea datelor și analiza acestora

În vederea realizării acestei faze au fost colectate informații, în principal date statistice privind domeniile și activitățile care fac obiectul analizei. Etapa a vizat aspecte ce vizează comunitatea în ansamblu. Culegerea datelor permite diagnoza spațiului pentru care se elaborează strategia de dezvoltare locală.

b) Analiza SWOT

Evaluarea aspectelor favorabile și nefavorabile precum și a oportunităților și amenințărilor asupra dezvoltării comunei Foeni a fost realizată cu ajutorul analizei SWOT

c) Stabilirea viziunii asupra dezvoltării strategice a localității

Pe baza resurselor existente și potențiale, a posibilităților de valorificare a oportunităților identificate, a posibilităților de diminuare/eliminare/evitare a punctelor slabe și posibilitățile de prevenire și contraatac a amenințărilor, au fost identificate viziunea strategică de dezvoltare, s-au stabilit direcțiile principale de dezvoltare și au fost stabilite obiectivele strategice.

Stabilirea viziunii și a obiectivelor strategice au fost realizate în concordanță cu politicile și direcțiile generale adoptate de principalele documente strategice județene, regionale, naționale și europene

d) Asigurarea unei dezvoltări echilibrate a orașului prin planificarea investițiilor și întocmirea portofoliului de proiecte din perspectiva perioadei de programare financiară 2021-2027

La elaborarea strategiei s-a ținut cont de liniile directoare de planificare stabilite în cadrul strategiilor europene, naționale, regionale și județene.

2. CONTEXT STRATEGIC

2.1. Context Global și European

La nivel Global și European obiectivele vor fi în acord cu:

- **AGENDA 2030 PENTRU DEZVOLTARE DURABILĂ** - România, s-a alăturat alături de alte 193 de state membre ale ONU la SUMMIT-ul privind dezvoltarea (septembrie 2015) adoptând **Agenda 2030 pentru dezvoltare durabilă** un program de acțiune globală în domeniul dezvoltării cu un caracter universal și care promovează echilibrul între cele trei dimensiuni ale dezvoltării durabile - economic, social și de mediu. Pentru prima oară, acțiunile vizează în egală măsură statele dezvoltate și cele aflate în curs de dezvoltare. Agenda cuprinde 17 obiective de Dezvoltare Durabilă (ODD), reunite informal și sub denumirea de Obiective Globale. Prin intermediul obiectivelor globale, se stabilește o agenda de acțiune ambicioasă pentru următorii 15 ani în vederea eradicării sărăciei extreme, combaterii inegalităților și a injustiției și protejării planetei până în 2030.

Figura 1 - Agenda 2030

- **Fără sărăcie** - Eradicarea sărăciei în toate formele sale și în orice context.
- **Foamete „zero”** - Eradicarea foamei, asigurarea securității alimentare, îmbunătățirea nutriției și promovarea unei agriculturi durabile.

- **Sănătate și bunăstare** - Asigurarea unei vieți sănătoase și promovarea bunăstării tuturor la orice vârstă.
- **Educație de calitate** - Garantarea unei educații de calitate și promovarea oportunităților de învățare de-a lungul vieții pentru toți.
- **Egalitate de gen** - Realizarea egalității de gen și împuternicirea tuturor femeilor și a fetelor.
- **Apă curată și sanitație** - Asigurarea disponibilității și managementului durabil al apei și sanitație pentru toți.
- **Energie curată și la prețuri accesibile** - Asigurarea accesului tuturor la energie la prețuri accesibile, într-un mod sigur, durabil și modern.
- **Muncă decentă și creștere economică** - Promovarea unei creșteri economice susținute, deschise tuturor și durabile, a ocupării depline și productive a forței de muncă și a unei munci decente pentru toți.
- **Industrie, inovație și infrastructură** - Construirea unor infrastructuri rezistente, promovarea industrializării durabile și încurajarea inovației.
- **Inegalități reduse** - Reducerea inegalităților în interiorul țărilor și de la o țară la alta.
- **Orașe și comunități durabile** - Dezvoltarea orașelor și a așezărilor umane pentru ca ele să fie deschise tuturor, sigure, reziliente și durabile.
- **Consum și producție responsabile** - Asigurarea unor tipare de consum și producție durabile.
- **Acțiune climatică** - Luarea unor măsuri urgente de combatere a schimbărilor climatice și a impactului lor.
- **Viața acvatică** - Conservarea și utilizarea durabilă a oceanelor, mărilor și a resurselor marine pentru o dezvoltare durabilă.
- **Viața terestră** - Protejarea, restaurarea și promovarea utilizării durabile a ecosistemelor terestre, gestionarea durabilă a pădurilor, combaterea deșertificării, stoparea și repararea degradării solului și stoparea pierderilor de biodiversitate.
- **Pace, justiție și instituții eficiente** - Promovarea unor societăți pașnice și incluzive pentru o dezvoltare durabilă, a accesului la justiție pentru toți și crearea unor instituții eficiente, responsabile și incluzive la toate nivelurile.
- **Parteneriate pentru realizarea obiectivelor** - Consolidarea mijloacelor de implementare și revitalizarea parteneriatului global pentru dezvoltare durabilă.

Pactul Verde European¹ (European Green Deal)

Schimbările climatice și degradarea mediului sunt o amenințare existențială pentru Europa și pentru întreaga lume. Pentru a o contracara, Pactul verde european va transforma UE într-o economie modernă, competitivă și eficientă din punctul de vedere al utilizării resurselor, în care:

- să ajungem, până în 2050, la zero emisii nete de gaze cu efect de seră
- creșterea economică să fie disociată de utilizarea resurselor
- nicio persoană și niciun loc să nu fie lăsat în urmă

Pactul verde european va ameliora bunăstarea și sănătatea europenilor de azi și de mâine, susținând:

STRATEGIA DIGITALĂ EUROPEANĂ. Această strategie definește 3 obiective majore:

- **Tehnologie care funcționează pentru oameni** - dezvoltarea, implementarea și utilizarea tehnologiei care poate aduce o diferență pentru oameni în viața de zi cu zi, incluzând, în același timp, o economie puternică ce să reflecte valorile europene.
- **Economie corectă și competitivă** - crearea unei piețe unice, unde companiile de toate dimensiunile se pot dezvolta și pot concura în condiții egale. Dar, în același timp pot comercializa, pot crea și pot utiliza tehnologii, servicii și produse digitale la o scară care

¹ https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/european-green-deal_ro

le crește productivitatea și competitivitatea globală, unde și consumatorii pot fi siguri că drepturile lor sunt respectate și protejate.

- **O societate deschisă, democratică și sustenabilă** - Crearea la nivel european a unui mediu de încredere, unde drepturile cetățenilor asupra datelor pe care le furnizează, atât online cât și offline, sunt definite și respectate. Un mod european de transformare digitală care întărește valorile democratice, respectă drepturile fundamentale și contribuie la un mediu sustenabil, cu o amprentă climatică neutră și eficiență din punct de vedere al utilizării resurselor.

Cel mai important document strategic (plan European) care privește ciclul de programare 2021 - 2027 este **Propunerea de regulament al Parlamentului European și al Consiliului de stabilire a unor dispoziții comune privind Fondul European de Dezvoltare Regională, Fondul Social European Plus, Fondul de Coeziune și Fondul European pentru pescuit și Afaceri Maritime, și de Instituire a unor norme financiare aplicabile acestor fonduri, precum și Fondului pentru Azil și Migrație, Fondului pentru Securitate Internă și Instrumentului pentru Managementul Frontierelor și Vize** prin care se propune a nouă abordare strategică, în urma căreia unsprezece obiective tematice utilizate în perioada 2014-2020 au devenit cinci obiective de politică clare în prezentul regulament

2.2. Context Național

Documente relevante la nivel național sunt:

Strategia de Dezvoltare Teritorială a României (SDTR) 2016 care mai poartă și numele de **România policentrică 2035** vizează dezvoltarea teritoriului național până în anul 2035 și care are 5 obiective generale:

- *OG. 1 Asigurarea unei integrări funcționale a teritoriului național în spațiul european prin sprijinirea interconectării eficiente a rețelelor energetice, de transporturi și broadband;*

- *OG. 2 Creșterea calității vieții prin dezvoltarea infrastructurii tehnico-edilatară și a serviciilor publice în vederea asigurării unor spații urbane și rurale de calitate, atractive și incluzive;*
- *OG. 3 Dezvoltarea unei rețele de localități competitive și coezive prin sprijinirea specializării teritoriale și formarea zonelor funcționale urbane;*
- *OG. 4 Protejarea patrimoniului natural și construit și valorificarea elementelor de identitate teritorială;*
- *OG. 5 Creșterea capacității instituționale de gestionare a proceselor de dezvoltare teritorială*

PLANUL NAȚIONAL DE RELANSARE ȘI REZILIENȚĂ (PNRR) AL ROMÂNIEI reprezintă un important document strategic pentru perioada de programare 2021 - 2027. **Obiectivul general al PNRR** este dezvoltarea României prin realizarea unor programe și proiecte esențiale, care să sprijine reziliența, nivelul de pregătire pentru situații de criză, capacitatea de adaptare și potențialul de creștere, prin reforme majore și investiții cheie cu fonduri din Mecanismul de Redresare și Reziliență. PNRR este structurat pe 15 componente:

I.	Tranziția verde	C1. Managementul apei C2. Păduri și protecția biodiversității C3. Managementul deșeurilor C4. Transport sustenabil C5. Valul renovării C6. Energie
II.	Transformare digitală	C7. Transformare digitală
III.	Creștere inteligentă, sustenabilă și favorabilă incluziunii	C8. Reforma fiscală și reforma sistemului de pensii C9. Suport pentru sectorul privat, cercetare, dezvoltare și inovare
IV.	Coeziune socială și teritorială	C10. Fondul Local C11. Turism și cultură
V.	Sănătate, precum și reziliența economică, socială și instituțională	C12. Sănătate C13. Reforma socială C14. Buna Guvernanță
VI.	Politici pentru Noua Generație	C15. Educație

STRATEGIA NAȚIONALĂ PRIVIND REDUCEREA PĂRĂSIRII TIMPURII A ȘCOLII urmărește îmbunătățirea nivelului de educație și de instruire, cât și soluționarea principalilor factori de risc în ceea ce privește șomajul, sărăcia și excluziunea socială. Programele și măsurile propuse prin intermediul strategiei sunt concentrate în cadrul a 4 piloni strategici, respectiv:

- Asigurarea accesului la educație și la o educație de calitate pentru toți copiii;
- Asigurarea finalizării învățământului obligatoriu de către toți copiii;
- Reintegrarea în sistemul de educație a persoanelor care au părăsit timpuriu școala;
- Dezvoltarea sprijinului instituțional adecvat.

Dezvoltarea rurala se va realiza conform PLANULUI NATIONAL STRATEGIC PAC 2023 - 2027 (in curs de aprobare), un document aferent Politicii Agricole Comune.

“Sectorul agricol și zonele rurale ale UE dețin roluri foarte importante pentru bunăstarea și viitorul Uniunii. Agricultură UE este unul dintre producătorii mondiali majori de alimente și garantează securitatea alimentară pentru un număr de peste 500 de milioane de cetățeni europeni. Fermierii din UE sunt și primii gardieni ai mediului natural, fiindcă ei se îngrijesc de resursele naturale: sol, apă, aer și biodiversitate pe 48 % din terenurile UE (silviculorii având în grijă alte 36 de procente) și pun la dispoziție absorbanți de CO2 vitali și resurse regenerabile pentru industrie și energie. În același timp, fermierii depind direct de aceste resurse naturale. De agricultură depinde un număr mare de locuri de muncă, fie în cadrul sectorului însuși (care oferă de lucru în mod regulat la 22 de milioane de persoane), fie în sectorul alimentar mai extins (agricultura, prelucrarea alimentelor, distribuția cu amănuntul și serviciile conexe asigură împreună aproximativ 44 de milioane de locuri de muncă). În zonele rurale ale UE, în ansamblul lor, locuiesc 55 % dintre cetățenii săi, acestea fiind, în același timp, locuri de interes principal pentru ocuparea forței de muncă, recreere și turism”.²

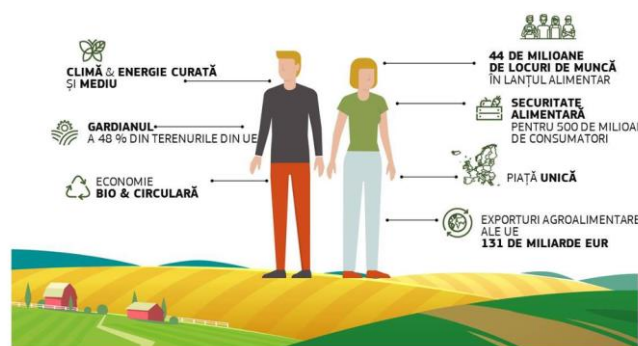

Figura 2 - Contributia agriculturii UE (2017)

STRATEGIA PENTRU CULTURĂ ȘI PATRIMONIU NAȚIONAL - documentul se bazează pe următoarele obiective și direcții de acțiune:

² COMUNICARE A COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN, CONSILIU, COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL EUROPEAN ȘI COMITETUL REGIUNILOR - Viitorul sectorului agricol și al agriculturii, Bruxelles, 29.11.2017 COM(2017) 713 final

- Cultura, factor de dezvoltare durabilă;
- Economia creativă;
- Acces la cultură și diversitatea expresiilor culturale;
- Cultura română în circuitul cultural internațional;
- Capacitatea sectoarelor culturale și creative;

2.3. Context Regional și Județean

La nivel Regional și Județean obiectivele vor fi în acord cu:

- **Strategia Regională pentru Dezvoltare 2021-2027**, Regiunea Vest a carei viziune este *“La orizontul anului 2030, Regiunea Vest este o referință națională pentru modelul de dezvoltare inovativ, sustenabil și incluziv, bazat pe creștere economică susținută datorată promovării inovării, digitalizării și creativității la toate nivelurile și pe o dezvoltare teritorială echilibrată, care asigură tuturor acces echitabil la servicii publice moderne, educație și oportunități”*
- **Planul pentru Dezvoltare Regională a Regiunii Vest 2021 - 2027** care este principalul document de planificare a Regiunii Vest pentru perioada de programare 2021 - 2027.
- **Strategia de Dezvoltare Economică și Socială a Județului Timiș 2021-2027**, a carei viziune este *“Dezvoltarea durabilă a județului Timiș prin crearea unui mediu economico-social competitiv, stabil, sănătos și diversificat, capabil să asigure dezvoltarea economică continuă prin avantaj comparativ, specializare și reindustrializare inteligentă, economisirea relativă de resurse minerale și energetice clasice, protecția mediului, creșterea calității vieții cetățenilor și reducerea semnificativă a decalajelor de evoluție față de regiunile similare NUTS 3 ale Uniunii Europene (UE), nivelul de dezvoltare al județului ajungând în anul 2050 la nivelul mediu al regiunilor dezvoltate din UE”*. Obiectivele strategiei sunt:
  - **Obiectivul strategic O1. TIMIȘ HUB EUROPEAN: cel mai vestit hub de investiții și cunoaștere din Europa și cel mai important și atractiv pol de antreprenariat din țară, după capitală**
  - **Obiectivul strategic O2. TIMIȘ CONECTAT - cel mai eficient și ecologic nod intermodal de transport al mărfurilor și persoanelor din țară**
  - **Obiectivul strategic O3. TIMIȘ ECHIPAT: teritoriu deservit echitabil de servicii publice și infrastructură de utilități moderne și performante**
  - **Obiectivul strategic O4. TIMIȘ VERDE: județ verde și rezilient. cu emisii scăzute de CO2**

- *Obiectivul strategic O5. TIMIȘ CREATIV ȘI ATRACTIV: pol național creativ, cultural și turistic, cu o identitate bine definită și cu o ofertă variată de servicii pentru comunitate și turiști*
- *Obiectivul strategic O6. TIMIȘ PERFORMANT: Administrație locală inovatoare, eficientă și deschisă, ce formulează politici publice și ia decizii bazate pe date*

Alte strategii și planuri relevante la nivelul județului Timiș:

- Strategia sectorială de dezvoltare turistică a județului Timiș 2018-2028
- Strategia de eficiență energetică a județului Timiș 2021 - 2027
- Planul de menținere a calității aerului în județul Timiș 2019 - 2023
- Planul de amenajare a Teritoriului Județului Timiș

3. ANALIZA SITUAȚIEI EXISTENTE

4.1. Informații Generale

Comuna Foeni este o unitate administrativ teritorială situată în județul Timiș, Regiunea de Vest a României, la granița cu Serbia. Din punct de vedere administrativ, Comuna este compusă din 2 (două sate), respectiv Foeni, sat de reședință și Cruceni.

Populația de diferite etnii și confesiuni este în scădere.

Localitatea Foeni se află la o distanță de 42,1 km de Municipiul Timișoara și 39,9 km de orașul Deta. Este traversată de drumul național DN59B Cărpiniș - Deta.

Vecinii comunei sunt: la nord - comuna Otelec, la vest - Serbia, la sud - Giera, la est - Comuna Giulvăz și orașul Ciacova

Figura 3 - Hartă Google Maps

Potrivit Legii 351/2001 - Lege privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național, cu modificările și completările ulterioare, Anexa IV, **rangul localității este de rangul IV.**

La nivel național, conform Studiului privind stabilirea potențialului socio-economic de dezvoltare al zonelor rurale, realizat de către Academia de Studii Economice din București,

comuna Foeni se claseaza pe locul 1077 din cele 2861 comune ale Romaniei. Unitatea Administrativ Teritoriala (U.A.T) Foeni ocupa o supafata de 62,90 km² .

Utilizarea terenului in UAT Foeni are trei componente principale: intravilanul locuit, extravilanul agricol si pășuni și fânețe.

Teren intravilan	151,88 ha
Pășune și fânețe	847,98 ha
Arabil extravilan	4.671,67 ha
TOTAL	5.671, 53 ha

Scurt istoric

Pe vatra comunei a existat **castrul roman Bacaucius**, menționat de Geograful din Ravenna, pe drumul de la Tibiscum la Lederata. Primul care a făcut cercetări sistematice a fost Augustin Barany, în 1845, după ce pe raza localității au fost găsit un număr mare de obiecte și cărămizi cu pecete romană. În 1890, Francisc Cumont face o descriere științifică a rezultatelor cercetărilor lui Barany și trage concluzia că în grădina castelului Mocioni și în apropierea acesteia se găsește fundația castrului roman. Tot atunci s-au mai descoperit și monumente epigrafice, bani, vase, etc.

Dacă despre castrul roman vorbesc izvoarele antice, despre actualul Foeni, se menționează pentru prima dată într-un document din 1289, unde i se spune Föen. Localitatea mai apare menționată de câteva ori în Evul Mediu, după care nu se mai amintește despre ea, fiind probabil devastată și depopulată în urma invaziilor turcești.

Numele Foeni apare din nou în istorie în secolul XVIII, când domeniul este cumpărat de marele proprietar Andrei din familia Mocioni, care întemeiază linia de Foeni. Această mare familie de origine macedo-română, care a dat unii dintre cei mai importanți reprezentanți ai elitei românilor bănațeni, a rămas strâns legată de Foeni, aici avându-și reședința, în conacul care se păstrează și astăzi.

Sursa: <http://enciclopediaromaniei.ro/wiki/Foeni> (Enciclopedia României)

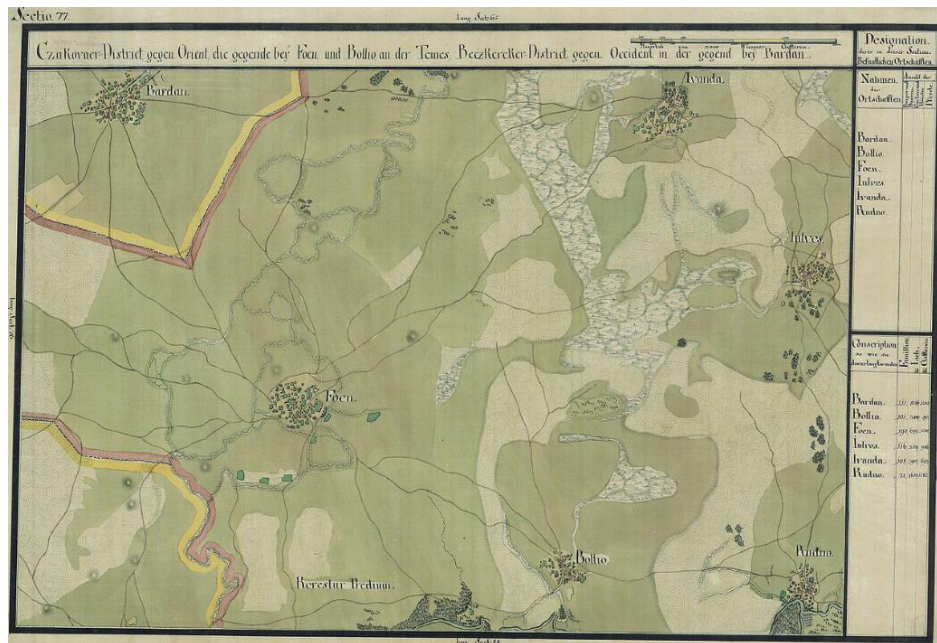

Figura 4 - Foeni in Harta Iosefina a Banatului, 1769-1772³

Repere istorice⁴

- ✓ **1289** - Localitatea este atestată documentar sub numele Föen. În secolul al XVIII-lea ajunge în proprietatea familiei Mocioni.
- ✓ **1772** - Se întemeiază localitatea Cruceni (Kreuzstätten) de către coloniști germani
- ✓ **1845** - au loc cercetări arheologice, presupunându-se că la Foeni a existat castrul Baucacius; au fost descoperite numeroase cărămizi cu pecete română
- ✓ **1868** - la Cruceni sunt așezate 75 de familii de unguri
- ✓ **1874** - începe zidirea Bisericii Ortodoxe române din Foeni de către enoriași, cu contribuția substanțială a lui Andrei Mocioni de Foen.
- ✓ **1890** - continuă cercetările arheologice în grădina Castelului Mocioni, găsindu-se acolo fundația fostului castru roman, dar și monumente epigrafice, vase și monede
- ✓ **1892** - se înființează la Foeni corul barbațesc
- ✓ **1921, 28 mai** - se naște la Foeni Mirko Jivcovi, prozator, traducător, lexicograf
- ✓ **1926, 24 octombrie** - are loc tărnosirea (sfintirea) propriu-zisă a Bisericii Ortodoxe Române de către arhiepiscopul Filaret Musta al Caransebesului
- ✓ **1946** - se naște la Foeni Cornel Bogdan, poet în grai bănățean, stabilește un SUA
- ✓ **1951, 22 februarie** - se naște la Foeni preotul Mircea Lautas, vicepreședinte al UMRL

³ www.wikipedia.com

⁴ Dinu Barbu - Mic Atlas al Județului Timiș - caleidoscop, Ediția a II-a revizuită și adăugită, editura ArtPress

4.2. Cadrul natural

Comuna Foeni face parte din Ecoregiunea Câmpia Panonică.

Din punct de vedere al reliefului, teritoriul comunei este relativ plat, caracteristic majorității localităților Banatului de Vest - câmpie.

Din punct de vedere geologic și geomorfologic, întreg teritoriul comunei se găsește inclus în Marea Câmpie a Timisului, care se desfășoară în vestul și sud-vestul județului, un teritoriu plat, cu înălțimi ce se situează în jurul a 80.

Din punct de vedere hidrografic, la limita sudică a comunei se găsește Timisul (pe direcția est - vest). Pe direcția nord - sud, comuna este străbătută de Bega Mica, parțial canalizată. La inundațiile devastatoare din primăvara anului 2005, Foeni-ul a fost complet inundat și a suferit importante pagube materiale.

Clima este temperat continental moderat, caracteristică părții de sud-est a Depresiunii panonice, cu unele influențe submediteraneene și oceanice.

Condițiile climatice din zona Foeni se caracterizează prin următorii parametri:

Media lunara minima	<i>-1°C - Ianuarie</i>
Media lunara maxima	<i>+21,1°C - Iulie - August</i>
Temperatura minima absoluta	<i>-35,3°C, la data de 24.01.1963</i>
Temperatura maxima absoluta	<i>+40,0°C la data de 16.08.1952</i>

Aflându-se predominant sub influența maselor de aer maritim dinspre Nord - Vest, Timișoara primește o cantitate de precipitații mai mare decât orașele din Câmpia Română. Media anuală a precipitațiilor, de 592 mm, apropiată de media țării, este realizată îndeosebi ca urmare a precipitațiilor bogate din lunile mai, iunie, iulie și a celor din noiembrie și decembrie, când se înregistrează un maxim secundar, reflex al influențelor climatice submediteraneene.

Regimul precipitațiilor are însă un caracter neregulat, cu ani mult mai umezi decât media și ani cu precipitații foarte puține.

Din punct de vedere tectonic, comuna Foeni este așezată într-o arie cu falii orientate est-vest, marcată de existența vulcanului stins de la Șanovița, precum și de apele mineralizate din subsolul Timișoarei, cele de la Calacea spre Nord și Buziaș-Ivanda în Sud.

Din punct de vedere seismic, în zona Foeni, formațiunile miocene au viteze de 3.500 m/s (fiind alcătuite din marne și argile nisipoase, la adâncimi de 1.700 - 2.400 m)

Sărăturile de la Foeni - Grăniceri fac parte din aria protejată (sit de importanță comunitară, aproape de limita de graniță cu Serbia). Zona a fost declarată **sit de importanță comunitară** prin Ordinul nr. 2.387 din 29 septembrie 2011 (pentru modificarea Ordinului ministrului mediului și dezvoltării durabile nr. 1964/2007 privind instituirea regimului de arie naturală protejată a siturilor de importanță comunitară, ca parte integrantă a rețelei ecologice europene Natura 2000 în România) și se întinde pe o suprafață de 177,10 hectare.

Situl reprezintă o arie naturală (pajiști halofile panonice, pajiști uscate, pajiști ameliorate, stepe, sărături, smârcuri, turbării, mlaștini, terenuri arabile cultivate) încadrată în bioregiunea panonică a bazinului hidrografic Timiș-Bârzava. Acesta este alcătuit din două corpuri și se învecinează cu situl de importanță comunitară Lunca Timișului. Aria protejată dispune de un habitat natural de tip Pajiști și mlaștini săraturate panonice și ponto-sarmatice. Situl adăpostește o gamă diversă de specii vegetale caracteristice zonei; dintre care unele rare și protejate la nivel european prin Directiva CE 92/43/CE (anexa I-a) din 21 mai 1992 (privind conservarea habitatelor naturale și a speciilor de faună și floră sălbatică). Specii floristice semnalate în arealul sitului: **pelin** (*Artemisia santonicum* ssp. *patens*), **albăstriță** (*Centaurea rocheliana*), **romaniță** (*Chamomilla recutita*), **coroniște** (*Coronilla varia*), **alior** (*Euphorbia cyparissias*), **drăgaică** (*Galium verum*), **ipcarigele** (*Gypsophila muralis*), **sică** (*Limonium gmelinii*), **ghizdei** (*Lotus angustissimus*), **ghizdei de sărătură** (*Lotus tenuis*), **jaleș** (*Salvia nemorosa*), **sorg** (*Sorghum halepense*), **scaete** (*Dipsacus laciniatus*), **scaiul dracului** (*Eryngium campestre*), **ghimpe** (*Xanthium spinosum*), **pir** (*Elymus repens*), **pir gros** (*Cynodon dactylon*), **păiuș** (*Festuca pseudovina*), **iarbă de sărătură** (*Puccinellia distans* ssp. *limosa*).

Aria naturală protejată **Lunca Timișului (Natura 2000)** este localizată și în cadrul UAT Foeni pe o suprafață de 1,33 km².

4.4. Structura demografică

Conform informațiilor oferite de Institutul National de Statistica, între anii 2010 - 2020, populația se prezintă în felul următor:

Anul	Anul	Anul	Anul	Anul	Anul	Anul	Anul	Anul	Anul
2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2020
1830	1838	1831	1797	1815	1813	1784	1771	1753	1733

Analizand perioada 2010 - 2020, se poate observa o scadere de 5,30%. Astfel, nu se poate afirma că comuna înregistrează o creștere sau descreștere demografică semnificativa în ultimii ani, **motiv pentru care unul din obiectivele strategiei va fi acela de creștere a atractivității zonei.**

Avand in vedere tendinta de migrare a populatiei in perioada COVID si post-COVID, **cresterea atractivitatii zonei va oferi posibilitatea de relocare a doritorilor de rural**, in comuna Foeni.

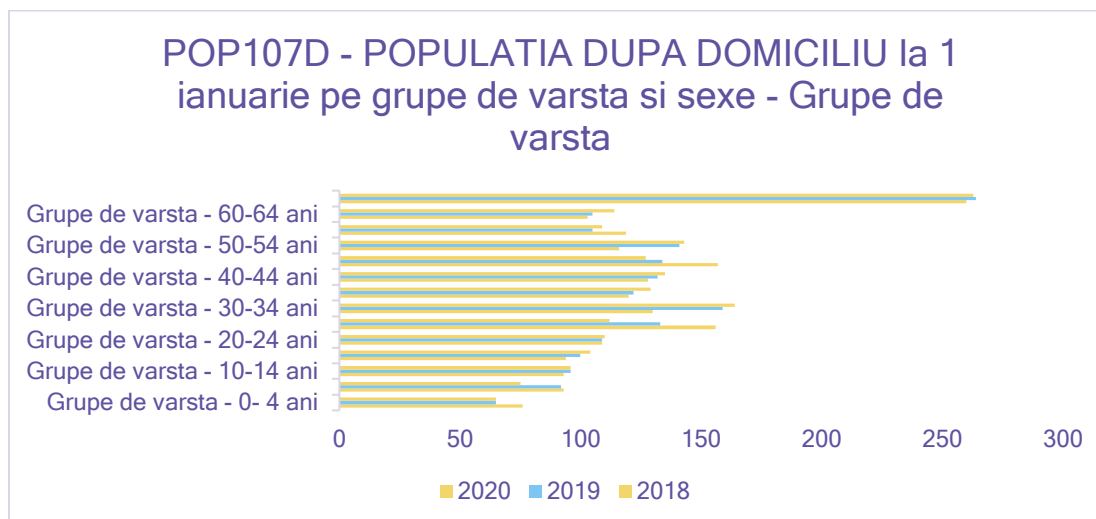
Analiza varstelor releva un fenomen de imbatranire a populatiei, segmentele aferente tinerilor cu varste cuprinse intre 18 - 35 de ani fiind totusi semnificativ reprezentata.

Sporul natural reprezintă diferența dintre natalitate și mortalitate iar la nivel de comuna, acesta prezinta valori ingrijoratoare.

Comuna Foeni	2017	2018
Născuți vii	7	14
Decedați	26	25
Total populație	1754	1757
Rata natalității	3.99	7.97
Rata mortalității	14.82	14.23
Rata sporului natural	-10.83	-6.26

Avand la baza informatiile de la INSSE aferente anilor 2017 - 2018, se remarca o crestere a numarului de nasteri, in conditiile in care numarul de decese ramane constant.

Structura populatiei dupa grupe de varsta ofera elemente de sprijin in evaluarea perspectivei de innoire demografica. Se poate observa o predominanta a grupei de varsta 60-64 ani.

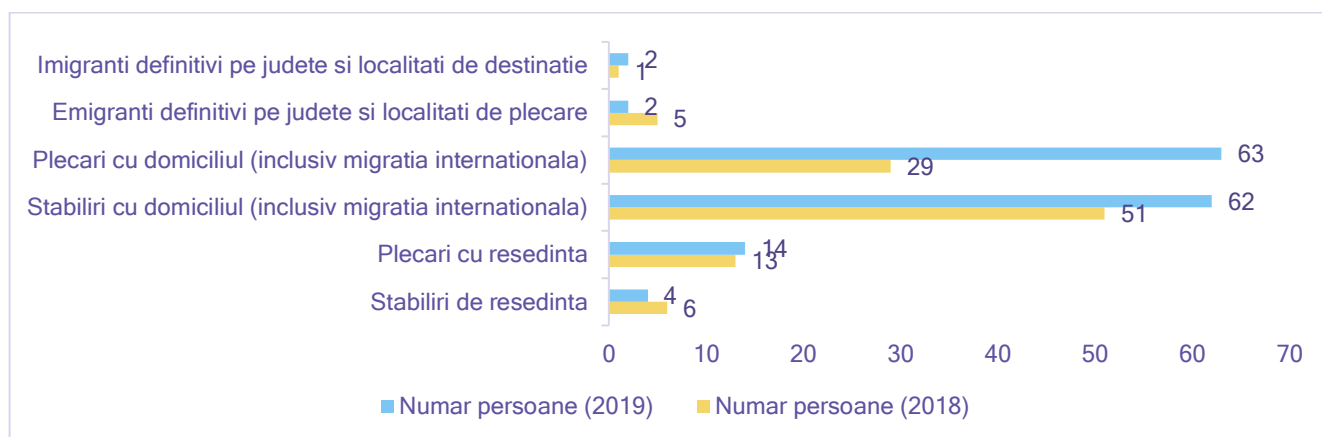

Cu toate acestea, procesul de imbatranire demografica nu este cu mult mai accentuat decat in alte localitati aferente judetului Timis.

Un aspect pozitiv este dat de numarul redus de persoane somere inregistrate, respectiv:

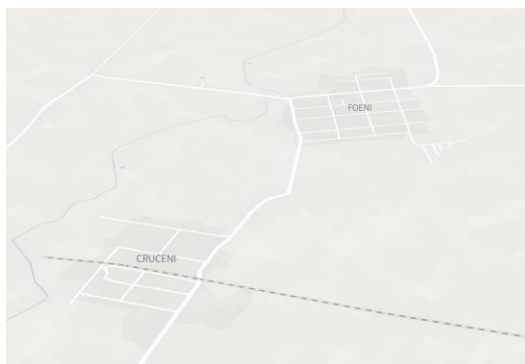
- 2018: 5 persoane
- 2019: 4 persoane
- 2020: 9 persoane

Mișcarea naturală și migratorie

In ceea ce priveste miscarea naturala si migratorie, se poate afirma ca numarul persoanelor care au plecat din comunitate a inceput sa creasca de la un an la altul iar numarul celor care se stabilesc este destul de scazut.

4.5. Infrastructura de Transport

Dezvoltarea economică și socială depinde în cea mai mare parte de îmbunătățirea infrastructurii rutiere, drumurile locale având un rol cheie în asigurarea accesului la rutele de comunicare județene și naționale.

În sistemul de comunicații zonal, comuna reprezintă punct terminus, atât pentru căile rutiere (DJ593) cât și pentru calea ferată (ultima stație Cruceni). De la limita comunei spre Nord și sud există o legătură rutieră - DN59B, DJ593 - spre Jimbolia și Deta, parțial modernizată. Pe teritoriul comunei există două puncte de frontieră pentru micul trafic, un punct la Foeni și unul la Cruceni.

Accesibilitatea este asigurată de DN59B Deta - Giera - Foeni - Uivar - Carpinis.

Rețeaua de drumuri județene și comunale:

a) Natura drumurilor și lungimea acestora:

- DC 208 = 2,2 km

- DC 207 = 5,1 km,

b) Natura drumurilor și distanța în km între centrul unității administrativ-teritoriale și localitățile aparținătoare:

- DN 59B Foeni - Cruceni = 4 km

Transportul în comun este asigurat de operatorii de transport regionali. Se apreciază ca deficitar urmând a fi deservit în viitorul apropiat de transportul public metropolitan asigurat de Societatea de Transport Public Timișoara.

Transportul pe calea ferată este asigurat zilnic de REGIO CALATORI pe ruta Timișoara Nord - Timișoara Vest - Utvin - Sanmihai - Parta - Peciu Nou - Cebza - Giulvaz - Rudna - Cruceni

Deplasarea cu bicicleta reprezintă o alternativă sustenabilă și eficientă pentru distanțe de până la 10 km. Astfel, reprezintă o opțiune bună pentru deplasări în cadrul comunei și pentru legături cu localitățile cele mai învecinate. În momentul de față nu există infrastructura velo, deplasările făcându-se pe marginea drumurilor sau pe trotuar acolo unde acestea există.

Profilul stradal nu favorizează în integralitate **deplasările pietonale**, întrucât nu există spații sigure și confortabile pentru mersul pe jos. Pentru a crește siguranța și confortul deplasărilor pietonale sunt necesare lucrări de modernizare a profilelor stradale care să separe circulațiile pietonale de cele rutiere.

Prin adoptarea Pactului verde european anunțat în decembrie 2019, UE urmărește în prezent să reducă cu 90 %, până în 2050, emisiile de gaze cu efect de seră generate de transporturi, comparativ cu nivelurile din 1990, în cadrul unui efort mai amplu de a se transforma într-o economie neutră din punct de vedere climatic. Un element esențial al efortului de reducere a emisiilor provenite din transportul rutier este tranziția către combustibili alternativi, cu emisii mai reduse de carbon. **Dintre acești combustibili, energia electrică constituie sursa nouă cel mai frecvent utilizată, în special pentru autoturisme.**

Un factor determinant pentru tranziția la combustibili alternativi și la un parc de vehicule constituit în cea mai mare parte din vehicule cu emisii zero până în 2050 îl constituie instalarea infrastructurii de încărcare în ritm cu nivelul de adoptare a vehiculelor electrice. Astfel, comuna Foeni are în vedere realizarea obiectivului de investiții “Stații de reincarcare autovehicule electrice în UAT Foeni, județul Timiș” - Stație de incarcare nr. 1 - în localitatea Foeni și Stație de incarcare nr. 2 - localitatea Cruceni. Prin realizarea acestui obiectiv, se vor atinge următoarele obiective:

- îmbunătățirea calității mediului, prin reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră prin stimularea utilizării vehiculelor electrice;
- dezvoltarea infrastructurii de alimentare a vehiculelor cu energie electrică;
- dezvoltarea transportului ecologic.

Transportul aerian - distanța până la aeroportul din Timișoara este de 53 km.

4.6. Infrastructura de Utilități

4.6.1. Infrastructura de apă și canalizare

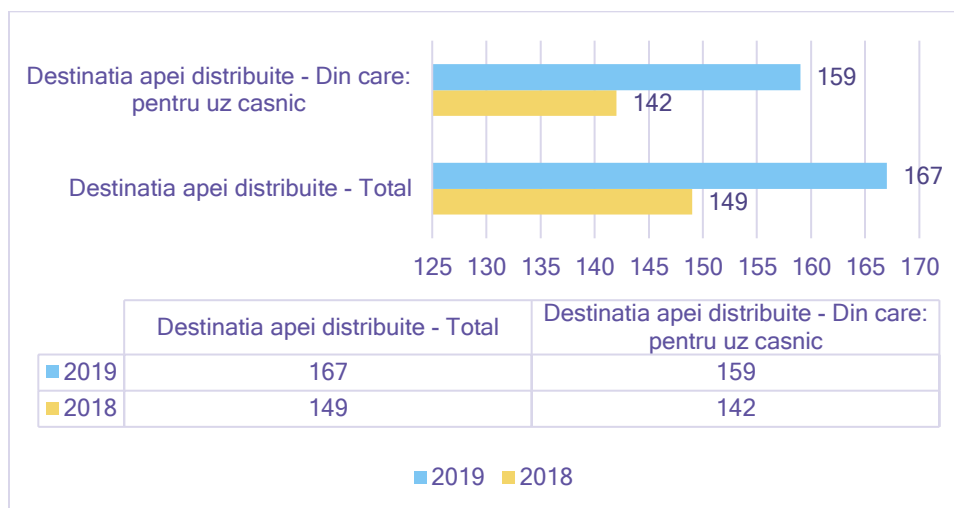
În contextul echipării tehnico - edilitare, pe teritoriul comunei Foeni există rețea de alimentare cu apă și canalizare, fiind necesare doar extinderea și modernizarea acestora.

Lungimea totală a rețelei simple de distribuție a apei potabile: 17 km

Lungimea totală a conductelor de canalizare: 9,80 km

Capacitatea instalațiilor de producere a apei potabile: 712 mc

4.6.2. Infrastructura de gaz

Comuna Foeni este traversată de magistrala Foeni - SRM Timișoara 1 (Agentul economic care exploatează conducta este STGN Mediaș - Regională Arad)

Introducerea alimentării cu gaze naturale se va realiza prin intermediul ADI GAZ Sud.

4.6.3. Infrastructura electrică

Comuna dispune de alimentare cu energie electrică. În vederea reducerii consumurilor se previzionează realizarea unui parc fotovoltaic și instalarea unor panouri fotovoltaice pentru clădirile publice din comună.

4.6.4. Infrastructura de comunicații

Datorită expansiunii tehnici și a dotării localităților, se constată un progres în dezvoltarea legăturilor de comunicații. Arealul comunei este complet acoperit de rețele de telefonie mobilă și internet aparținând DIGI (RCS-RDS), Orange România SA, Telekom România Mobile Communications SA și Vodafone SA.

4.6.5. Infrastructura verde

Infrastructura verde este o rețea planificată strategic de zone naturale și seminaturale cu alte caracteristici de mediu, concepută și gestionată pentru a furniza o gamă largă de servicii ecosistemice. Aceasta include spații verzi (sau albastre, dacă este vorba de ecosisteme

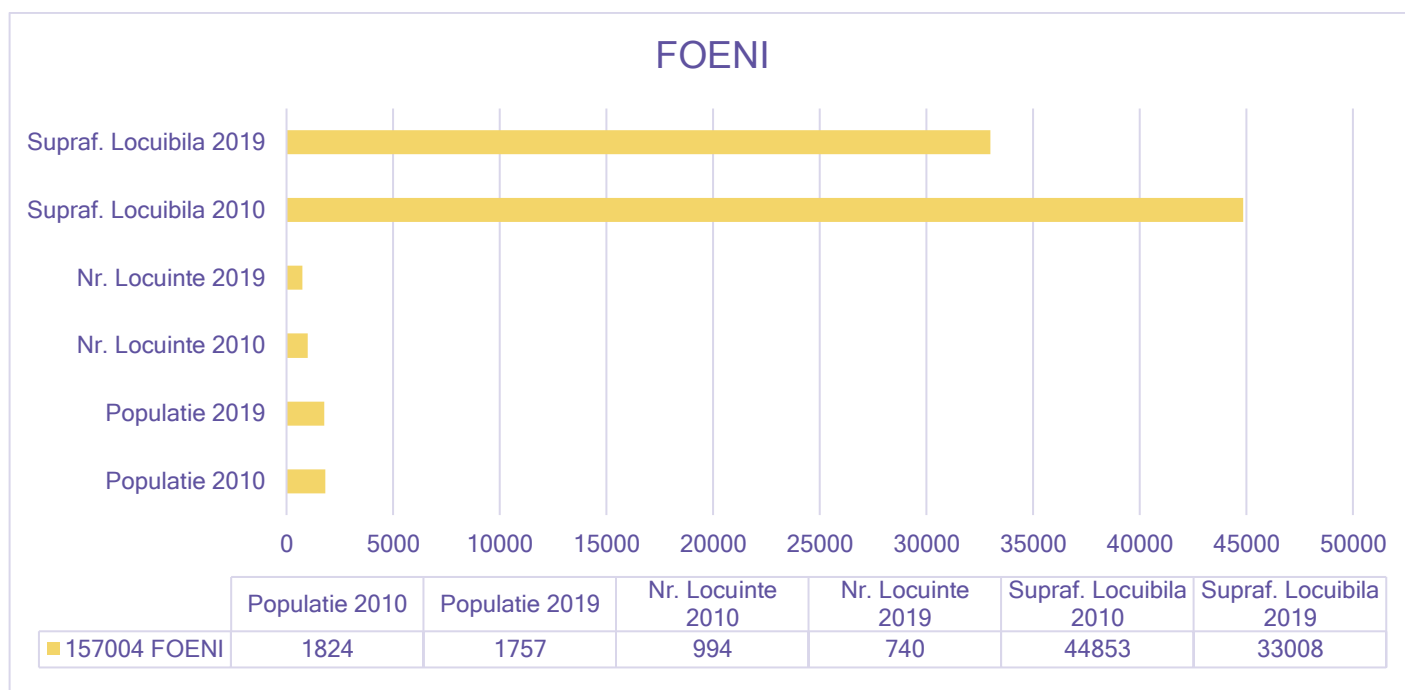
acvatice) și alte caracteristici fizice din zonele terestre (inclusiv de coastă) și marine. Pe uscat, infrastructura verde este prezentă în mediul rural și urban⁵.

La nivelul comunei există un deficit semnificativ de spații verzi amenajate în raport cu numărul de locuitori, față de cuantumul stabilit de OUG 114/2007, respectiv 26 mp spațiu verde/locuitor, precum și o stare deficitară a spațiilor verzi existente.

4.6.6. Fondul de locuințe și eficiența energetică

Locuirea reprezintă un domeniu esențial în definirea capacității unei comune de a se adapta la nevoile locuitorilor.

Referitor la suprafața locuibilă în comuna Foeni se poate observa o descreștere a suprafeței locuibile/locuitor (-23.6%). Pe lângă suprafața locuibilă, calitatea locuirii este dependentă de factori precum: dotări de proximitate, oferta de locuri de muncă, oportunități de petrecere a timpului liber, imaginea peisajului înconjurător, asigurarea siguranței și securității cetățenilor, etc.

2010: Suprafață locuibilă/locuitor: 24,59 mp

2010: Suprafață locuibilă/gospodărie: 45,12 mp

2019: Suprafață locuibilă/locuitor: 18,71 mp

2019: Suprafață locuibilă/gospodărie 2019: 44,61 mp

⁵ Strategia UE privind biodiversitatea pentru 2030: Să readucem natura în viața noastră

Raportat la eficiența energetică, sursele de consum energetic sunt clădirile publice și iluminatul public, creșterea eficienței energetice fiind una din direcțiile de urmat ale comunei. Astfel, se dorește reducerea consumurilor de energie a clădirilor publice, rezidențiale și a iluminatului public, reducerea emisiilor de CO2 și educarea comunității cu privire la eficiența energetică.

4.7. Economie

În anul 2021 la nivelul comunei Foeni au fost înregistrate un număr de 43 de firme⁶.

Domeniile de activitate cele mai populare sunt:

- 111 - Cultivarea cerealelor (exclusiv orez), plantelor leguminoase și a plantelor producătoare de semințe oleaginoase,
- 4711 - Comerț cu amănuntul în magazine nespecializate, cu vânzare predominantă de produse alimentare, băuturi și tutun,
- 4941 - Transporturi rutiere de marfuri.

Informațiile furnizate de Institutul Național de Statistică relevă următoarele aspecte (la nivelul anului 2019):

Nomenclator CAEN	Nr.
01 - Agricultură, vânătoare și servicii anexe	6
41 - Construcții de clădiri	1
45 - Comerț cu ridicata și cu amănuntul, întreținerea și repararea autovehiculelor și a motocicletelor	1
46 - Comerț cu ridicata cu excepția comerțului cu autovehicule și motociclete	1
47 - Comerț cu amănuntul, cu excepția autovehiculelor și motocicletelor	5
49 - Transporturi terestre și transporturi prin conducte	1
56 - Restaurante și alte activități de servicii de alimentație	1
62 - Activități de servicii în tehnologia informației	1
68 - Tranzacții imobiliare	2
74 - Alte activități profesionale, științifice și tehnice	1
75 - Activități veterinare	1
81 - Activități de peisagistică și servicii pentru clădiri	1

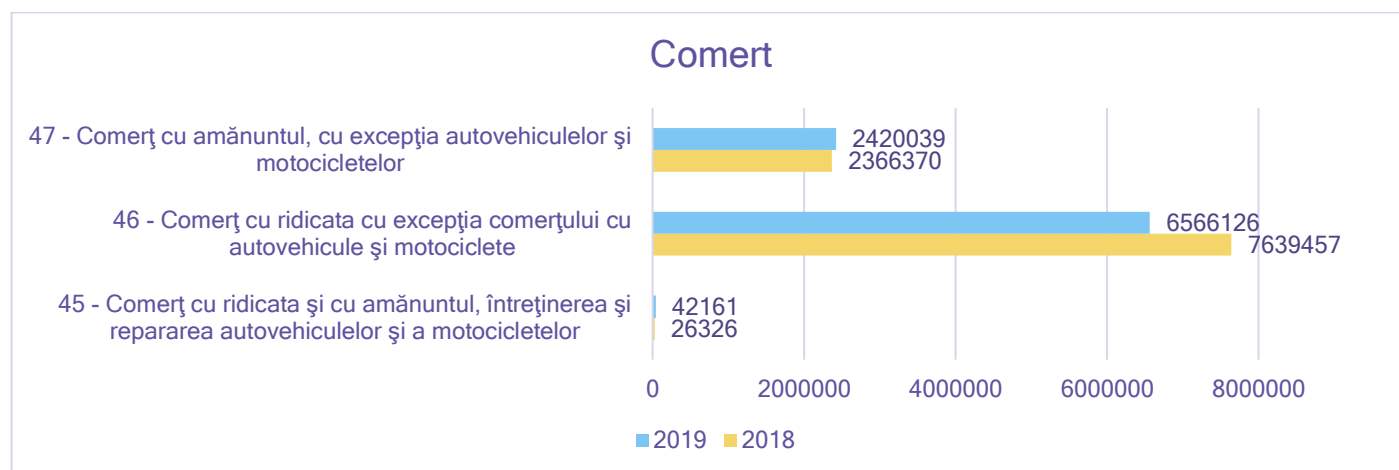
⁶ Lista firme - listafirme.ro

82 - Activități de secretariat, servicii suport și alte activități de servicii prestate în principal întreprinderilor	1
96 - Alte activități de servicii	1

Caracteristicile specifice zonei precum: solul, clima și relieful au determinat orientarea comunității spre activitățile Agricole. Foeni este o zona cu un **potențial mare pentru cultura de rapiță**.

Mediul de afaceri

Din punct de vedere al ocupațiilor, în arealul administrativ al comunei Foeni se remarcă **agricultura, urmată de diverse forme de comerț**. Deși pe primul loc, există totuși o descreștere a cifrei de afaceri în domeniul agricol dar o creștere în domeniul comerțului.

Începând cu luna martie 2021, în localitatea Foeni s-a deschis un magazin Profi.

Conform informațiilor oferite de APIA

- Nr. Ferme cu peste 30 ha teren agricol solicitate în cererile înregistrate la APIA Timis: **20**
- Nr. Ferme cu peste 100 capete ovine și/sau caprine și/sau bovine solicitate în cererile înregistrate la APIA Timis: **12**
- Nr. Ferme care respectă ambele criterii: **7**

Conform informațiilor identificate în Strategia de Dezvoltare Economică și socială a județului Timis 2021 - 2027, comuna Foeni intră în **categoria zonelor cu potențial redus de creștere economică**.

Forța de muncă

Numarul mediu de salariați la nivelul comunei a avut o evoluție ascendentă pe perioada analizată, respectiv 2018 - 2019, identificându-se un număr de 482 de salariați la nivelul anului 2018 și un număr de 504 salariați la nivelul anului 2019.

Cea mai mare proporție se regăsește în domeniul agricol, urmat de comerț.

La nivelul anului 2020, existau la nivelul comunei următorii angajatori activi:

Localitate	Angajator	Cod CAEN	Denumire CAEN	Forma juridica	Forma Proprietate	Nr Contracte Active	Nr Salariați Activi
FOENI	AGRITAROM-RO	4532	COMERT CU AMANUNTUL DE PIESE SI ACCESORII PENTRU AUTOVEHICULE	Societate Comerciala	Privata	1	1
FOENI	SC ROXEMI BEAUTY ZONE SRL	9602	COAFURA SI ALTE ACTIVITATI DE INFRUMUSETARE	Societate Comerciala	Privata	1	1
FOENI	CAB.MED.DE MEDICINA DR.POP CARINA	8623	ACTIVITATI DE ASISTENTA STOMATOLOGICA	Persoana fizica autorizata		1	1
FOENI	BUD ROXANA PFA	111	CULTIVAREA CEREALELOR (EXCLUSIV OREZ), PLANTELOR LEGUMINOASE SI A PLANTELOR PRODUCATOARE DE SEMINTE OLEAGINOASE	Alte Persoane Juridice	Privata	1	1
FOENI	PFA GHILEZAN CODRUT ALEXANDRU	111	CULTIVAREA CEREALELOR (EXCLUSIV OREZ), PLANTELOR LEGUMINOASE SI A PLANTELOR PRODUCATOARE DE SEMINTE OLEAGINOASE	Societate Comerciala	Privata	1	1
FOENI	PETROVICI COSMIN I.I.	111	CULTIVAREA CEREALELOR (EXCLUSIV OREZ), PLANTELOR LEGUMINOASE SI A PLANTELOR PRODUCATOARE DE SEMINTE OLEAGINOASE	Persoana fizica autorizata		1	1
FOENI	PETROVICI VIOREL P.F.A.	111	CULTIVAREA CEREALELOR (EXCLUSIV OREZ), PLANTELOR LEGUMINOASE SI A PLANTELOR PRODUCATOARE DE SEMINTE OLEAGINOASE	Persoana fizica autorizata		1	1
FOENI	SC RORO ARCHITECTURE STUDIO SRL	7410	ACTIVITATI DE DESIGN SPECIALIZAT	Societate Comerciala	Privata	1	1
FOENI	NEW AGROFERMA	161	ACTIVITATI AUXILIARE PENTRU PRODUCTIA VEGETALA	Societate Comerciala	Privata	2	2
FOENI	LIVIU&RAFAEL TRANSPORT	4941	TRANSPORTURI RUTIERE DE MARFURI	Societate Comerciala	Privata	2	2
FOENI	AGRICOLA ANITA	111	CULTIVAREA CEREALELOR (EXCLUSIV OREZ), PLANTELOR LEGUMINOASE SI A PLANTELOR PRODUCATOARE DE SEMINTE OLEAGINOASE	Societate Comerciala	Privata	2	2
FOENI	DISPENSAR MEDICAL FOENI			Profesie exercitata in baza unor legi speciale		2	2
FOENI	CABINET MEDICAL MEDICINA DE FAMILIE DR. FLOREA RAMONA	8621	ACTIVITATI DE ASISTENTA MEDICALA GENERALA	Alte Persoane Juridice	Privata	3	3
FOENI	YOURVET	7500	ACTIVITATI VETERINARE	Societate Comerciala	Privata	3	3
FOENI	ARTA FRUMUSETII	9602	COAFURA SI ALTE ACTIVITATI DE INFRUMUSETARE	Societate Comerciala	Privata	3	3

FOENI	FIDES AGRO	4621	COMERT CU RIDICATA AL CEREALELOR, SEMINTELOR, FURAJELOR SI TUTUNULUI NEPRELUCRAT	Societate Comerciala	Privata	3	3
FOENI	SOLMOROM	3299	FABRICAREA ALTOR PRODUSE MANUFACTURIERE N.C.A.	Societate Comerciala	Privata	4	4
FOENI	UNDERCOVER	111	CULTIVAREA CEREALELOR (EXCLUSIV OREZ), PLANTELOR LEGUMINOASE SI A PLANTELOR PRODUCATOARE DE SEMINTE OLEAGINOASE	Societate Comerciala	Privata	5	5
FOENI	SC AGRO M G FOENI SRL	111	CULTIVAREA CEREALELOR (EXCLUSIV OREZ), PLANTELOR LEGUMINOASE SI A PLANTELOR PRODUCATOARE DE SEMINTE OLEAGINOASE	Societate Comerciala	Privata	8	7
FOENI	MOHAMED & ADY	4120	LUCRARI DE CONSTRUCTII A CLADIRILOR REZIDENTIALE SI NEREZIDENTIALE	Societate Comerciala	Privata	9	9
FOENI	SAVE & MELISSA	4711	COMERT CU AMANUNTUL IN MAGAZINE NESPECIALIZATE, CU VANZARE PREDOMINANTA DE PRODUSE ALIMENTARE, BAUTURI SI TUTUN	Societate Comerciala	Privata	13	12
FOENI	COMUNA FOENI	8411	SERVICII DE ADMINISTRATIE PUBLICA GENERALA	Autoritate sau Institutie Publica	Stat	17	17
FOENI	SCOALA GIMNAZIALA COMUNA FOENI	8531	INVATAMANT SECUNDAR GENERAL	Autoritate sau Institutie Publica	Stat	30	23
CRUCENI	SIMON F. ROLAND I.I.	111	CULTIVAREA CEREALELOR (EXCLUSIV OREZ), PLANTELOR LEGUMINOASE SI A PLANTELOR PRODUCATOARE DE SEMINTE OLEAGINOASE	Intreprindere individuala		1	1
CRUCENI	CRI BXN CLEANING	8121	ACTIVITATI GENERALE DE CURATENIE A CLADIRILOR	Societate Comerciala	Privata	1	1

4.8. Cultură și turism

Cultura reprezintă un factor esențial în educație, inovație și creativitate pentru toate categoriile de vârstă.

Principalele obiective culturale ale localității:

- Sporirea interesului comunității pentru viața culturală
- Creșterea gradului de incluziune și coeziune social
- Responsabilizarea față de tradițiile culturale
- Susținerea economiei locale
- Îmbunătățirea accesului și a informării comunității cu privire la activitățile și potențialul cultural din comună.

Povestea localității **Foeni** începe din perioada romană, când se afla în localitate **castru roman numit Bacaucis**. Castrul (castrum în Latina) reprezintă un complex de clădiri și teren împrejmuit utilizat ca o poziție militară defensivă. În epoca romană, termenul a fost folosit pentru a indica taberele militare fortificate.

În evul mediu, la Foeni, în locul numit **Vadum Arenarum (Vadul nisipurilor)** lângă apa Timișului a avut loc o mare bătălie în secolul X (anul 934) între invadatorii maghiari și trupele reunite ale pecenegilor, românilor și bulgarilor conduse de ducele Glad. Bătălia s-a terminat cu înfrângerea lui Glad care a trebuit să pregătească apoi o nouă rezistență la Kevea (probabil Cvin, în Serbia) și apoi la Orșova. Deși a pierdut bătăliile, Glad și urmașii lui au condus în continuare ducatul până în 1003-1004 când dinastia lui Glad a fost înlocuită cu a lui Chanadinus.

Prima atestare documentară datează din 1289 cu numele "Föen", cu ocazia unei diete la Föen de către regale Ladislau al III-lea. La 1400, Foeni apare în proprietatea familiei mahiare Chaak (Kasaky/Fsaki). În secolul al XVIII-lea Foeniul intră în proprietatea familiei Mocsonyi.

Actualul camin cultural din comuna Foeni a fost printre cele cinci resedinte ale familiei Mocioni prin Banat (construit în anul 1750). Conacul Mocionestilor este una din cele mai vechi cladiri de pe plaiurile banatene.

Printre cei mai importanti membri ai familiei Mocioni s-au numarat Andrei Mocioni de Foen, contesa Ecaterina de Mocioni, Antoniu Mocioni de Foen, Eugen de Mocioni, Zeno de Mocioni, Petru de Mocioni, Ioan I. Mocioni - Starcea si mai ales, Alexandru de Mocioni.

In cimitirul din Foeni se afla un alt monument istoric, respectiv **Mausoleul familiei Mocioni** (construit in anul 1900), ridicat de Zeno Mocioni si nepotii sai, Alexandru si Eugeniu.

Lângă cimitirul din localitatea Foeni, se poate vedea podul “turcesc” de cărămidă de pe Timișat, care a fost ridicat in anul 1749.

Sursa: <https://prinbanat.ro/conacul-mocioni-din-foeni/>

Satul Cruceni, situat la cca. 40 km de orasul Timișoara, pe frontiera cu Republica Serbia este cunoscut in literatura de specialitate, in special, datorita necropolei de incineratie de la sfarsitul

epocii bronzului cercetata în anul 1958. S-a descoperit o asezare Starceva-Cris situata pe malul Timisului. Pana în prezent, au fost descoperite 28 de locuri ce apartin tuturor epocilor istorice.

Personalități remarcante

Alexandru Mocioni, născut la 4 noiembrie 1841, la Budapesta a fost om politic și filozof. Considerat a fi cel mai ilustru vlăstar al cunoscutei familii de origine macedo-română provenită din Moscopole.

Mirko Jivcovic, nascut la 28 mai 1921 la Foeni. Profesorul universitar **Mirko Jivcovic** a facut primele clase la școala din satul natal, apoi a urmat Școala Normală din Timișoara (1934 - 1941). A absolvit facultatea de Limbi și Literaturi Străine, la Catedra de limbi slave a Universității din Bucuresti în anul 1946. Și-a luat doctoratul în Filologie în anul 1971. A lucrat ca si învățator în satul Gad, comuna Ghilad. Ajunge în anul 1950 redactor la Sectia sarba a Editurii de Stat pentru

literature si arta (ESPLA), unde va devine în timp redactor - sef.

- Cadru universitar la Universitatea din Bucuresti între anii 1952 - 1986
- A publicat prima monografie din istoria literaturii sarbilor din Romania, o istorie scurta, dar densa: **“Dositej Obradovic în contextual relatiilor sarbo - romane”**, Ediura Kriterion, Bucuresti, 1972. Urmeaza volumele **“Marturii”**, 1976 si **“Noua în amanet”**, 1988

Activitatea sa se concentreaza în special pe editarea manualelor scolare necesare copiilor de origine sarba din Banat, pe traducerea în limba sarba a unor carti valoroase ale literaturii romane clasice si contemporane, ca si pe tiparirea celor mai bine pagini din clasicii literaturii sarbe si croate. Astfel apar dictionarele între anii 1970 - 1999 (sarbo - croat - roman, romano - sarbo - croat, sarbo roman sau romano - sarb). Tot el, a tradus în limba romana:

- **“Doamna Ministru”** - B. Nusici
- **“În valtoare”** - B. Ciosici
- **“Opere alese”** - M. Krezia
- **“Comedii”** - B. Nusici

- “Feriga si Focul” - A. Isakovici

Preot Mircea Lăuțaș, s-a nascut la Foeni în data de 22 februarie 1951. A fost deportat impreuna cu parintii sai în Baragan, între anii 1951 - 1955. Absolvent al Institutului de Teologie de la Sibiu (1974). Cantaret de strana la Catedrala Mitropolitana, custode la Colectia de Arta Bisericeasca a Mitropoliei Banatului, tehoredactor la Tipografia Mitropoliei, În anul 1991 a fost hirotonist preot în Parohia Viile Fabric din Timișoara. A fost vicepreședinte al UMRL (Uniunea Mondiala a Romanilor Liberi)

Cornel Bogdan, nascut în 1946, poet în grai bănățean, stabilit în SUA. Desi s-a stabilit în SUA, a încercat sa pastreze graiul banatean, sa-l aseze în versuri si în strofe pe care el însusi le-a numit “încrucisari de rime”.

ISPAS STEFAN, JIVANOV MILIVOI, STAN PETRU, SECOSAN NICOLAE, KUBIC FRANCISC, BOGDAN MIHAI, BELOVAI MIHAI - Veterani de razboi - Declarati cetateni de onoare al comunei Foeni

Avand în vedere multitudinea de repere istorice ar fi oportuna realizarea unui material online cu detalii despre reperele cultural - istorice identificate în comuna; parteneriate cu alte localitati pentru schimburi culturale.

Pentru a valorifica istoricul zonei, se recomanda definirea unor panouri care sa contina informatii despre istorie, sa se amenajeze parcuri cu banci si fantani, etc.

Comuna detine si o biblioteca care necesita promovare si creare de activitati astfel încat sa fie mai atragatoare pentru tinerii din comunitate si nu numai.

Evenimente culturale pentru viata comunitatii:

- Ruga românească de la Foeni - 15 August
- Ruga maghiară de la Cruceni - 20 August
- Ruga sârbească de la Foeni - 28 August
- Ruga românească de la Cruceni - 8 Noiembrie

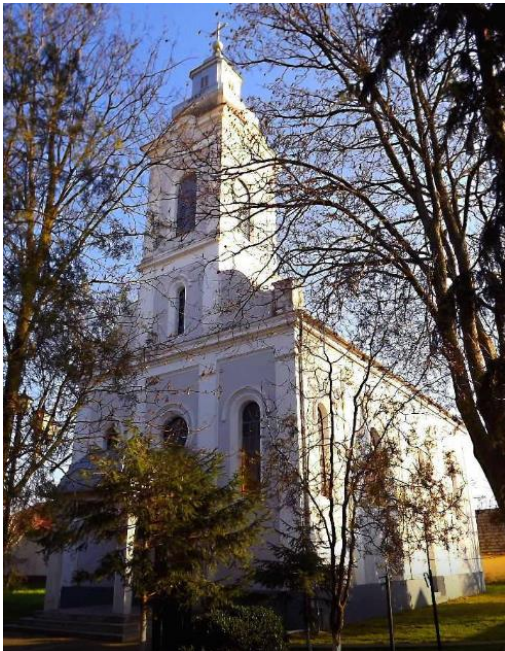
Evenimentele culturale oferă noi perspective de implicare a cetățenilor si nu numai în viața comunității, contribuind astfel la păstrarea tradițiilor.

Deși pe teritoriul comunei se afla podul de cărămidă data sec XVIII-lea, Conacul și Mauseleul familiei Mocioni, casa nr. 427 “Ghibaur”, turismul existent la nivelul comunei Foeni este în principal unul de tranzit care ar putea fi transformat în turism cultural - istoric.

La limita sudică a comunei se găsește raul Timis, iar pe direcția nord-sud, comuna este străbătută de canalul Bega Mică, parțial canalizat, fapt ce poate oferi doritorilor de divertisment pescuit, plimbări, plaja.

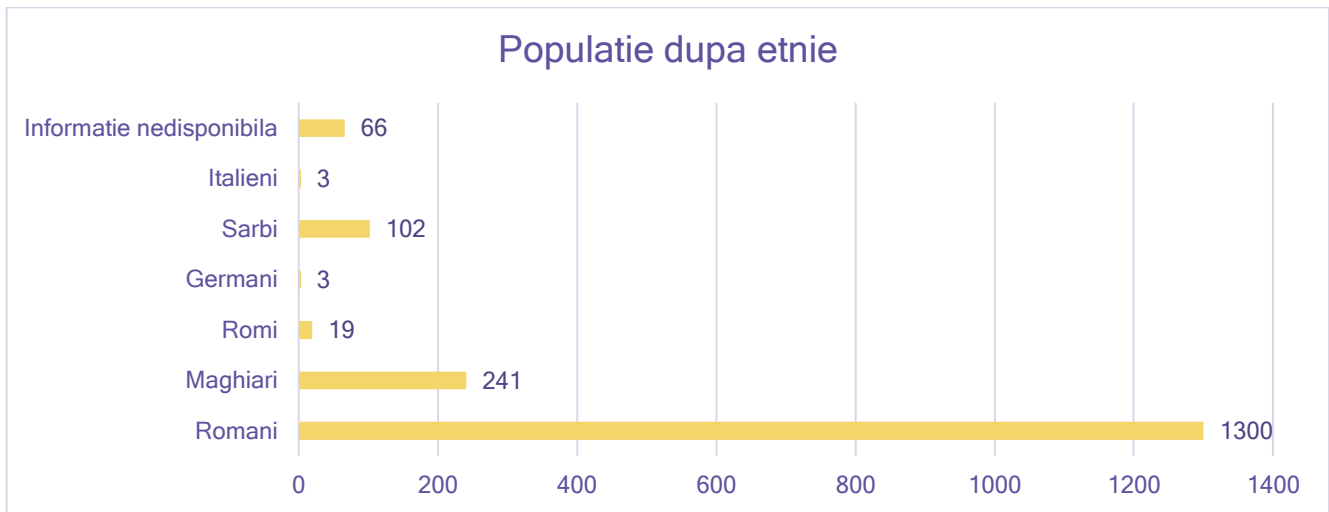
Potentialul turistic nu este exploatat la maxim.

Culte religioase

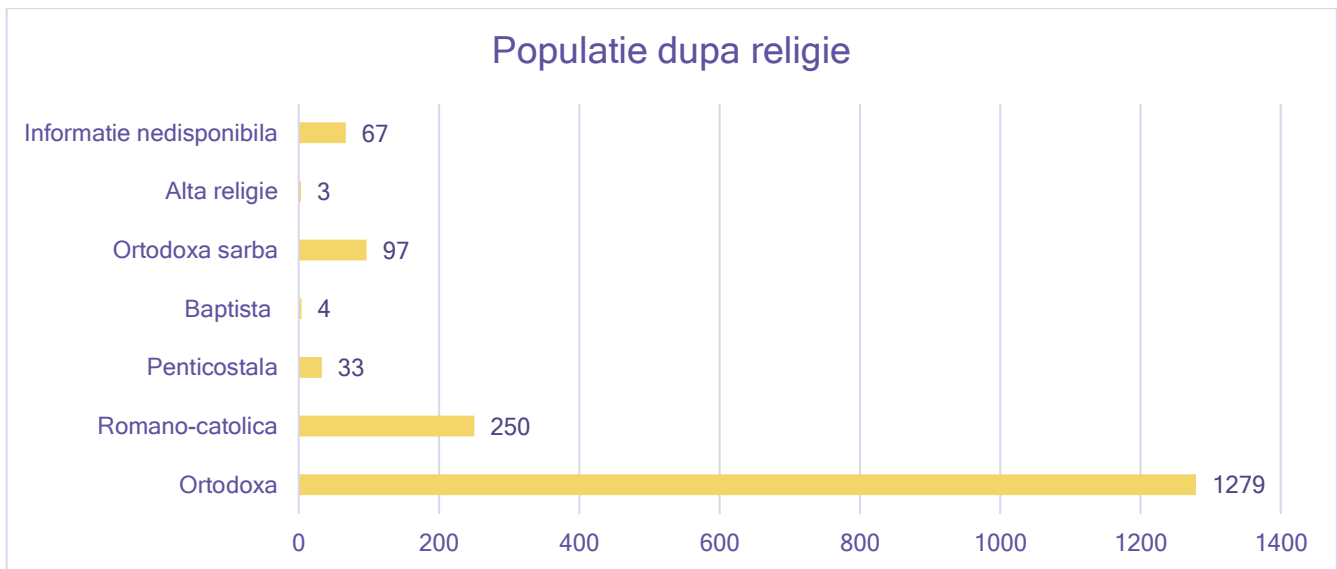
Biserica ortodoxă reprezentativă pentru comunitate a fost construită începând cu anul 1874 iar șase ani mai târziu, respectiv 1888 a fost construită biserica sârbească.

Din punct de vedere al compoziției etnice, comunitatea este unitară, locuitorii fiind în proporție de 75% romani, 14% maghiari, 6% sarbi, 1% romi, 4% alte etnii (germani, italieni) sau informații indisponibile.

În localitatea Cruceeni se întâlnește în cea mai mare proporție minoritatea maghiara.

Din punct de vedere confesional, 74% sunt locuitori de religie ortodoxa, urmati de 14% locuitori romano-catolici, 6% ortodoxi sarba. Restul de 6% însumeaza diferite alte religii (baptisti, penticostali, alte religii) si locuitor pentru care nu este disponibila informatia.

Sursa: Recensamantul populatiei si al Locuintelor 2011

4.9. Educație

La nivelul comunei Foeni se afla urmatoarele institutii de învățământ, având urmatoarele niveluri de învățământ: Prescolar: acrediat; Primar: acreditat; Gimnazial: acreditat.

- PJ: Scoala Gimnaziala Foeni, cu personalitate juridica (str. Principala, nr. 383)
  - o Anul constructiei: 1876
  - o Suprafata construita: 3.000 mp
  - o Suprafata desfasurata: 1.043 mp
  - o Supraveghere audio: DA
  - o Clase; clasa pregatitoare, clasa I - Clasa a VIII-a

- AR: Gradinita cu Program normal Foeni, arondata (str. Principala, nr. 414)
  - o Anul constructiei: 1812
  - o Suprafata construita: 1800 mp
  - o Suprafata desfasurata: 584 mp
  - o Supraveghere audio: DA

- AR: Gradinita cu Program normal Cruceni (str. Principala, nr. 36)
  - o Anul constructiei: 1904
  - o Suprafata construita: 660 mp
  - o Suprafata desfasurata: 160 mp
  - o Supraveghere audio: DA

Statistic, un numar total de 168 de persoane au fost înscrise la nivelul anului 2018 si un numar de 149 de persoane înscrise în anul 2019.

În anul 2011 a fost achizitionat un microbuz⁷ care deservește scoala (17 locuri).

Dupa cum se poate observa din tabelul de mai jos, numarul persoanelor înscrise atât în grădinite, cât și în învățământul primar și gimnazial este în scadere de la un an la altul, conform informatiilor de pe Institutul National de Statistica.

⁷ <https://www.siiir.edu.ro/carto/#/unitatea/11353732>

		2018	2019
SCL103D - Populația școlară, pe niveluri de educație	Niveluri de educatie - Total	168	149
SCL103D - Populația școlară, pe niveluri de educație	Niveluri de educatie - Copii înscriși în gradinite	36	34
SCL103D - Populația școlară, pe niveluri de educație	Niveluri de educatie - Elevi înscriși în învățământul preuniversitar	132	115
SCL103D - Populația școlară, pe niveluri de educație	Niveluri de educatie - Elevi înscriși în învățământul primar și gimnazial (inclusiv învățământul special)	132	115
SCL103D - Populația școlară, pe niveluri de educație	Niveluri de educatie - Elevi înscriși în învățământul primar (inclusiv învățământul special)	80	68
SCL103D - Populația școlară, pe niveluri de educație	Niveluri de educatie - Elevi înscriși în învățământul gimnazial (inclusiv învățământul special)	52	47
SCL103D - Populația școlară, pe niveluri de educație	Niveluri de educatie - Elevi înscriși în învățământul primar și gimnazial	132	115
SCL103D - Populația școlară, pe niveluri de educație	Niveluri de educatie - Elevi înscriși în învățământul primar	80	68
SCL103D - Populația școlară, pe niveluri de educație	Niveluri de educatie - Elevi înscriși în învățământul gimnazial	52	47

În vederea mentinerii, respectiv creșterii numărului de persoane în unitățile de învățământ se va avea în vedere: modernizarea salilor de clasă, dotarea cu laboratoare (IT, limbi străine, fizică, chimie, etc.); dotarea grădinițelor și a școlii cu echipamente moderne; organizarea cluburilor și cercurilor tematice (ecologie și orientare în natură, tras cu arcul, dansuri moderne și tradiționale; pictura/desen).

Baza sportivă poate deveni un loc pentru activități sportive.

4.10. Sănătate și servicii sociale

Sănătatea este un factor important în relația cu calitatea vieții.

Ca urmare a migrării populației, populația vârstnică a crescut fapt ce duce la o mai mare necesitate a diversificării ofertei medicale.

În ceea ce privește accesul la servicii sanitare, conform informațiilor statistice disponibile pe INSSE se poate afirma că nu mai există în comuna cabinete medicale de stat.

La nivelul anului 2019, au fost identificate la nivelul comunei 2 cabinete de medicină generală/medicină de familie:

- 2 cabinete medicale de familie (Foeni și Cruceni)
- 2 cabinete stomatologice (Foeni și Cruceni)

De asemenea, la nivelul comunității se regăsește 1 farmacie

Nu există structuri de tip spital, serviciu de urgență sau stație de ambulanță.

Accesul imediat al populației la serviciile medicale se poate face atât în orașul Deta cât și în Municipiul Timișoara.

Serviciile sociale constau în serviciile primare oferite de autoritatea publică locală.

4.11. Sport și activități de agrement

“Atât în Europa, cât și în țara noastră, domeniul sportului generează existența unor intense procese sociale precum conflictul și competitivitatea într-un mediu în care persoanele (atât tinerii, cât și alte grupe de vârstă din populația generală în cazul activității sportive de masă, de agrement s.a.) își asumă un rol și status sportiv, rar întâlnit în alte aspecte ale vieții sociale. Renunțarea la activitatea sportivă, mai ales la nivel profesionist, poate declanșa puternice crize de identitate și de adaptare la noua lume socială. Atât la nivel amator, cât și profesionist pot

apărea crize declanșate de gradul de dependență de activitatea sportivă prin perturbarea ritmului acesteia⁸

Activitățile sportive joacă un rol important în dezvoltarea unei persoane, fiind impetuos necesar ca dezvoltarea activităților sportive de pe raza comunei, să devină o prioritate. **În curs de realizare este Realizare bază sportivă în localitatea Foeni.**

ASOCIATIA SPORTIVA F.C. "INTER FOENI" este o asociatie sportiva înfiintata în anul 2003 (echipa locala formata din membrii comunitatii)

Este important de stabilit la nivelul comunității și alte discipline sportive ce urmează a fi promovate, asigurarea transportului, susținerea finanțării activităților sportive, cooperarea și atragerea de finanțări nerambursabile.

4.12. Calitatea mediului

Sărăturile de la Foeni - Grăniceri fac parte din aria protejată (sit de importanță comunitară, aproape de limita de graniță cu Serbia). Zona a fost declarată sit de importanță comunitară prin Ordinul nr. 2.387 din 29 septembrie 2011 (pentru modificarea Ordinului ministrului mediului și dezvoltării durabile nr. 1964/2007 privind instituirea regimului de arie naturală protejată a siturilor de importanță comunitară, ca parte integrantă a rețelei ecologice europene Natura 2000 în România) și se întinde pe o suprafață de 0,59 km².

Situl reprezintă o arie naturală (pajiști halofile panonice, pajiști uscate, pajiști ameliorate, stepe, sărături, smârcuri, turbării, mlaștini, terenuri arabile cultivate) încadrată în bioregiunea panonică a bazinului hidrografic Timiș-Bârzava. Acesta este alcătuit din două corpuri și se învecinează cu situl de importanță comunitară Lunca Timișului. Aria protejată dispune de un habitat natural de tip Pajiști și mlaștini sărăturate panonice și ponto-sarmatice. Situl adăpostește o gamă diversă de specii vegetale caracteristice zonei; dintre care unele rare și protejate la nivel

⁸ Strategia de dezvoltare a educației fizice și sportului în județul Timiș pentru perioada 2018-2023

european prin Directiva CE 92/43/CE (anexa I-a) din 21 mai 1992 (privind conservarea habitatelor naturale și a speciilor de faună și floră sălbatică). Specii floristice semnalate în arealul sitului: **pelin** (*Artemisia santonicum* ssp. *patens*), **albăstriță** (*Centaurea rocheliana*), **romaniță** (*Chamomilla recutita*), **coroniște** (*Coronilla varia*), **alior** (*Euphorbia cyparissias*), **drăgaică** (*Galium verum*), ipcarigele (*Gypsophila muralis*), **sică** (*Limonium gmelinii*), **ghizdei** (*Lotus angustissimus*), **ghizdei de sărătură** (*Lotus tenuis*), **jaleș** (*Salvia nemorosa*), **sorg** (*Sorghum halepense*), **scaete** (*Dipsacus laciniatus*), scaiul dracului (*Eryngium campestre*), **ghimpe** (*Xanthium spinosum*), **pir** (*Elymus repens*), **pir gros** (*Cynodon dactylon*), **păiuș** (*Festuca pseudovina*), **iarbă de sărătură** (*Puccinellia distans* ssp. *limosa*).

Aria naturala protejata Lunca Timisului (Natura 2000) este localizata si in cadrul UAT Foeni pe o supafata de 1,33 km².

Comuna Foeni este vulnerabila la poluarea cu nitrati, concentratia de nitrati fiind ridicata⁹

Principalele cauze ale poluării apelor subterane, implicit a solurilor, cu nitrați sunt

- cantitatea mare de îngrășăminte chimice,
- lipsa canalizării,
- depozitarea necorespunzătoare a dejecțiilor animale.

Zona cu potential de inundatii¹⁰

Comuna Foeni face parte din comunitatile afectate de inundatiile produse in judetul Timis.

In anul 2005, apele Timisului (adanci de peste 1 metru) au acoperit drumul dintre Foeni si Giulvaz pe o lungime de 11 kilometri. Apa a lasat doar o insula de speranta in inima comunei, ocolind Biserica Ortodoxa, Primaria si Caminul cultural. Biserica Ortodoxa Sarbeasca a fost inundata partial dar cu toate astea a devenit un loc de adapost pentru cei ramasi fara casa.

Inundatiile sunt un fenomen natural, dar actiunea omului, in special amenajarea teritoriilor si schimbarile climatice pot spori riscul de producere a indunatiilor.

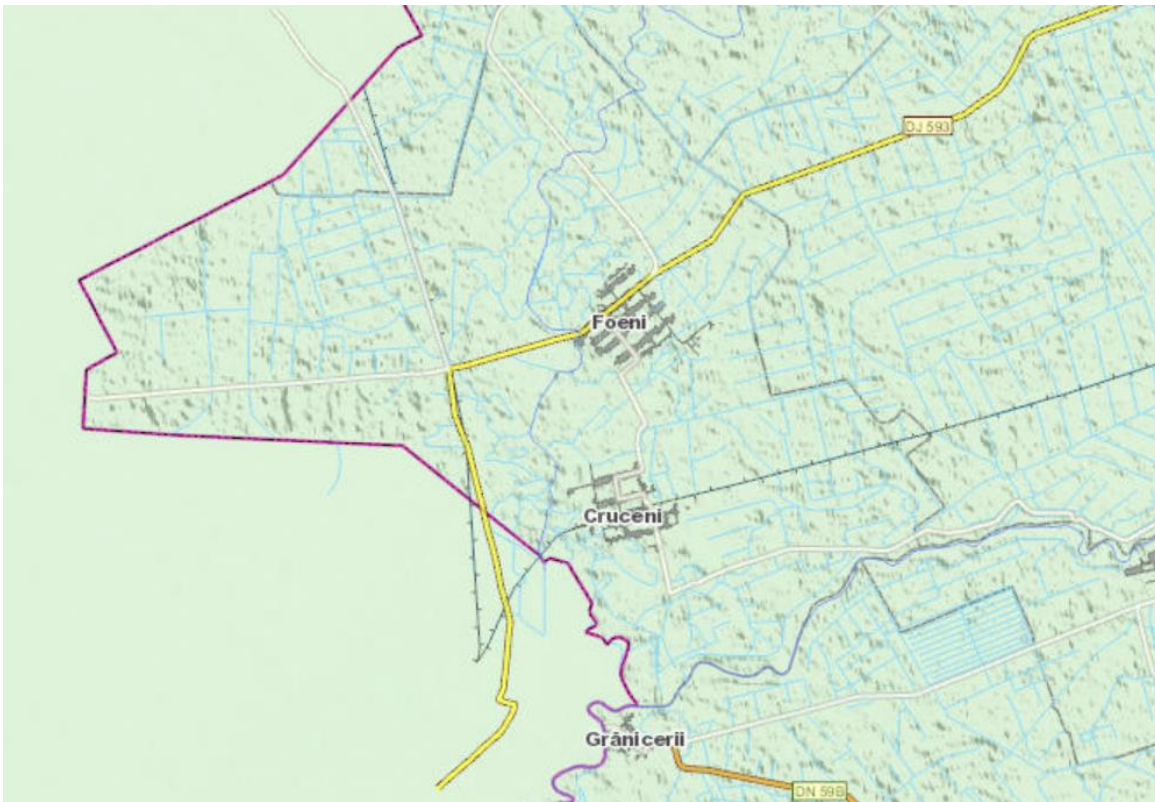
⁹ Ordinul comun nr. 1552/743/2008 al Ministerului Mediului și Dezvoltării Durabile și Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale

¹⁰ Strategie comuna de actiune în caz de dezastre în regiunea transfrontaliera româno - sârba

Inundații 2015

În vederea evitării unor posibile inundații în anii ce urmează, administrația publică locală își va concentra atenția pe Implementarea unui sistem de prevenire și avertizare a posibilelor inundații, informare și educarea populației cu privire la riscurile aferente și modul de contracarare a acestora.

Din punct de vedere biologic, bazinul hidrografic Bega-Timiș-Caraș se încadrează în clasa a II-a de calitate.

Conform listei cu localități vulnerabile stabilite prin Ordinul comun nr. 1552/743/2008 al Ministerului Mediului și Dezvoltării Durabile și Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale, în cadrul Unității Administrative Teritoriale, **concentrația de nitrați este ridicată**. Principalele cauze ale poluării apelor subterane, implicit a solurilor, cu nitrați sunt cantitatea mare de îngrășăminte chimice, lipsa canalizării, și depozitarea necorespunzătoare a dejecțiilor animale.

Calitatea solului

Solul este propice agriculturii, in mod deosebit rapita.

Gestionarea deeurilor

Operatorul de colectare la nivelul comunei este RETIM ECOLOGIC SERVICE SA.

	TOTAL deseuri	Total rezidual	Total reciclabil
2018	232,58	206,92	25,66
2019	319,69	287,02	32,67

Poluarea fonica

Nu se poate afirma că poluarea fonică are un efect mare asupra comunității.

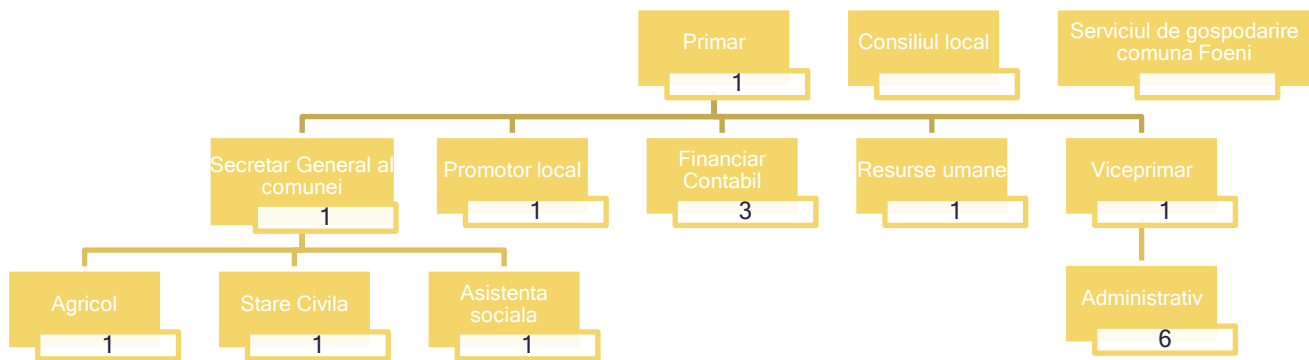
4.13. Capacitatea administrativă

În contextul unei evoluții a societății și nevoilor sale, unul din domeniile care necesită permanentă modernizare și adaptare la noile tehnologii și tendințe este administrația publică locală. Creșterea capacității administrative este un obiectiv, al cărui scop este de a pregăti autoritățile locale pentru a gestiona eficient atât furnizarea unor servicii de calitate, cât și dezvoltarea comunei și atragerea de finanțări nerambursabile.

Aparatul administrativ:

La nivelul anului analizat, organigrama constă în:

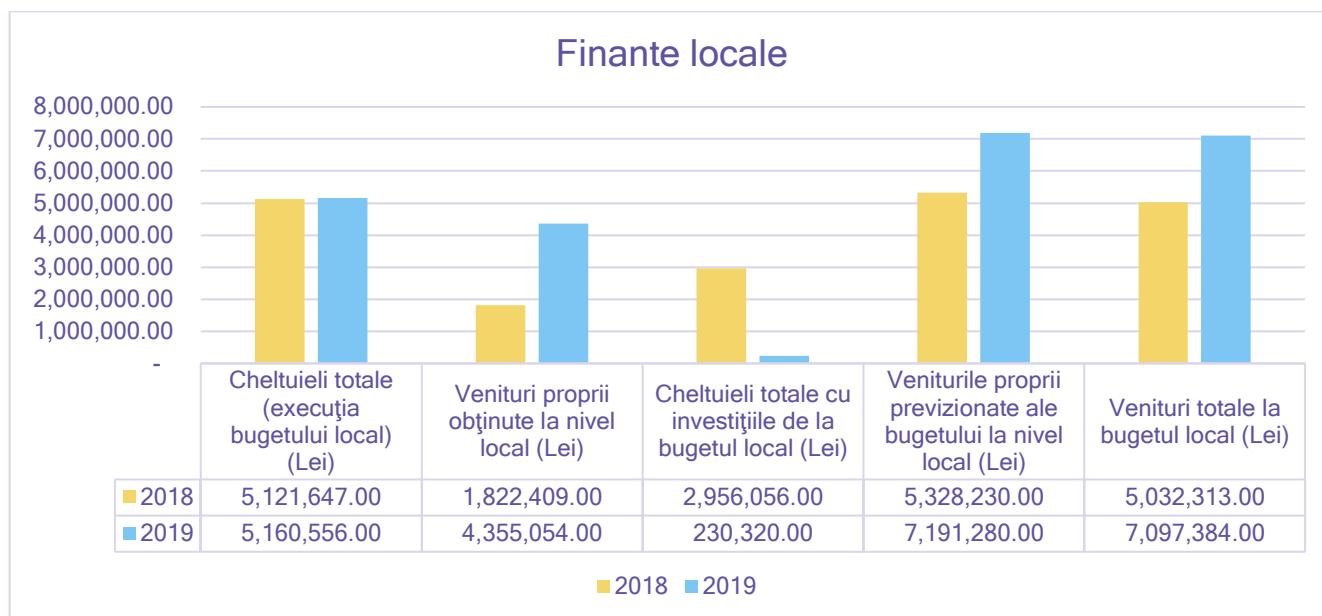

Tot din cadrul organigramei fac parte si un numar de 9 asistenti personali cu handicap grav locomotor.

In cadrul Consiliului Local al comunei sunt constituite urmatoarele comisii de specialitate:

- a) *Comisia de agricultura, activitati economico-financiara, juridica si de disciplina*
- b) *Comisia de invatamant, sanatate si activitati sportive, protectie mediu si turism, administrarea serviciilor publice furnizatei;*
- c) *Comisia de specialitate activitati social - culturale, culte, amenajarea teritoriului si urbanism, munca, familie si protectie sociala;*
- d) *Comisia de agricultura, activitati economico - financiara, juridica si de disciplina;*
- e) *Comisia de invatamant, sanatate si activitati sportive, protectie mediu si turism, administrarea serviciilor publice furnizate;*
- f) *Comisia de specialitate activitati social - culturale, culte, amenajarea teritoriului si urbanism, munca, familie si protectie sociala.*

Din punct de vedere financiar,

Dupa cum se poate observa din tabelul de mai sus, raportat la perioada analizata conform informatiilor de la Institutul National de Statistica, bugetul local al comunei poate sustine un numar semnificativ de investitii, insa este necesara atragerea pe viitor a finantarilor nerambursabile pentru a spori sansele de dezvoltare a comunitatii, implicit pentru a atinge obiectivele stabilite in strategia de dezvoltare.

In perioada 2014 - 2020, comuna Foeni a atras fonduri europene in valoare de 37.649 lei.

Parteneriate

Comuna Foeni face parte din:

- **ACOR (Asociația comunelor din România)**
  - a) participarea activă și eficientă la procesul de modernizare și de descentralizare administrativă și financiară în România, precum și la inițierea ori susținerea de politici publice în oricare dintre domeniile conexe administrației publice, atât prin Asociație, cât și prin filialele acesteia;
  - b) îmbunătățirea cadrului legislativ în conformitate cu Carta europeană a autonomiei locale și a altor reglementări internaționale care vizează interesele comunelor;
  - c) consolidarea parteneriatului cu administrația publică centrală prin realizarea unor întâlniri periodice, cel puțin anuale, sub genericul „**GUVERNUL ROMÂNIEI MAI APROAPE DE CETĂȚENI PRIN ASOCIAȚIA COMUNELOR DIN ROMÂNIA**”;
  - d) monitorizarea îndeplinirii de către autoritățile administrației publice centrale a obligației de consultare a structurilor asociative ale autorităților administrației publice locale înainte de adoptarea oricărei decizii care le privește în mod direct, precum și sesizarea presei și a oricăror organisme naționale și/sau internaționale, în cazul nerespectării acestei obligații;

- e) reprezentarea unitară a intereselor comunelor din România în raporturile cu orice entitate, guvernamentală sau neguvernamentală, organizată la nivel național, regional, județean sau local, precum și cu orice organizație internațională; reprezentantul ACoR de la nivelul fiecărui județ participă la lucrările consiliului pentru dezvoltare regională organizat la nivelul regiunii de dezvoltare care cuprinde județul respectiv;
- f) apărarea drepturilor aleșilor locali și ale celorlalte categorii de personal din administrația publică locală, inclusiv ale celor din instituțiile/serviciile publice de interes local, drepturi ce decurg din statutul aleșilor locali, statutele funcționarilor publici, legislația muncii, contractele colective de muncă, contractele individuale de muncă, precum și din acordurile privind raporturile de serviciu ale funcționarilor publici, în fața instanțelor judecătorești, a organelor de jurisdicție, a altor instituții sau autorități publice, prin apărători proprii sau aleși; promovarea și/sau participarea la acțiuni de protest, în limitele și în condițiile legii, în cazul în care autoritățile administrației publice centrale refuză recunoașterea ori acordarea unor drepturi de natură salarială aleșilor locali, precum și oricăror alte categorii de personal din cele prevăzute la teza întâi;
- g) armonizarea intereselor comunelor membre în vederea dezvoltării economico-sociale echilibrate a acestora;
- h) promovarea unor forme de colaborare și întrajutorare reciprocă a comunelor membre în oricare dintre domeniile: administrativ, economic, financiar, social, cultural și instituțional
- i) crearea și întreținerea unui sistem informațional integrat, precum și organizarea unor corpuri de specialiști capabili să analizeze și să ofere soluții pentru rezolvarea problemelor comunelor;
- j) organizarea pe principii de eficiență, eficacitate și economicitate, la nivelul filialei județene, în baza unui acord de cooperare între comunele/orașele din județul respectiv, de activități stabilite prin lege ca atribuții ale autorităților administrației publice locale în diverse domenii, cum ar fi: auditul public intern, urbanismul, amenajarea teritoriului și autorizarea executării lucrărilor de construcții, serviciile publice comunitare locale de evidență a persoanei, controlul privind comercializarea produselor și a serviciilor de piață, poliția locală, fără a se limita la acestea;
- k) participarea împreună cu alte structuri ale societății civile la realizarea de sarcini de interes comun, specifice comunelor;
- l) cooperarea, în condițiile prevăzute de lege, cu autoritățile administrației publice locale ale altor state;
- m) evidențierea persoanelor cu rezultate meritorii în domeniul administrației publice locale, precum și a celor cu o contribuție deosebită în procesul de descentralizare administrativă și financiară, prin crearea propriului sistem de decorații, medalii, titluri și premii;
- n) organizarea autorităților administrației publice locale împuternicite cu responsabilități efective care să permită o administrație eficientă și apropiată de cetățeni, în același timp;
- o) furnizează servicii specializate pentru stimularea ocupării forței de muncă, denumite servicii de ocupare, care constau în servicii de informare și consiliere și servicii de mediere a muncii pe piața internă;

- p) organizarea unor activități proprii pentru formarea și perfecționarea profesională a aleșilor locali, a funcționarilor publici, precum și a personalului contractual din administrația publică locală a comunelor membre.
- q) organizarea activităților prevăzute la art. 7 alin. (4) - (7).

- **ADID Timis** (Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Timis) a carei obiective sunt:

- a) Să elaboreze și să aprobe strategia de dezvoltare a Serviciului;
- b) Să monitorizeze derularea proiectelor de investiții în infrastructura tehnico- edilitară aferentă Serviciului;
- c) Să constituie interfața pentru discuții și să fie un partener activ pentru autoritățile administrației publice locale în ceea ce privește aspectele de dezvoltare și de gestiune a Serviciului, în scopul de a coordona politicile și acțiunile de interes general;
- d) Să elaboreze și să aprobe caietul/caietele de sarcini și regulamentul/ regulamentele Serviciului;
- e) Să elaboreze și să aprobe documentațiile de atribuire a contractului/ contractelor de delegare și să stabilească condițiile de participare și criteriile de selecție a operatorilor, cu excepția situației de atribuirii directe conform prevederilor art. 31¹ din Legea nr. 51/2006, cu modificările și completările ulterioare;
- f) Să încheie contractul/contractele de delegare cu operatorii, în numele și pe seama unităților administrativ- teritoriale membre implicate, care vor avea împreună calitatea de delegatar, astfel cum este prevăzut de art. 30 din Legea nr. 51/2006, cu modificările și completările ulterioare;
- g) Să monitorizeze executarea contractului/ contractelor de delegare și să informeze regulat membrii săi despre acesta, să urmărească îndeplinirea obligațiilor asumate de operatori (îndeosebi în ceea ce privește realizarea indicatorilor de performanță, executarea lucrărilor încredințate operatorilor și calitatea Serviciului furnizat utilizatorilor) și, în conformitate cu mandatul primit și cu prevederile contractuale, să aplice penalitățile contractuale;
- h) Să identifice și să propună orice acțiuni vizând creșterea oportunităților de finanțare a proiectelor de investiții în infrastructura tehnico-edilitară aferentă Serviciului;
- i) Să îmbunătățească planificarea investițiilor în infrastructura tehnico- edilitară aferentă Serviciului;
- j) Îmbunătățirea condițiilor de viață ca urmare a înlocuirii și dezvoltării infrastructurii locale;
- k) Coordonarea implementării unui management integrat al deșeurilor în județul Timiș, corelat cu Planul Județean de Gestiune a Deșeurilor.

- **ADI Gaz SUD** (Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Gaz SUD) a carei scop este înființarea, organizarea, finanțarea, exploatarea, monitorizarea și gestionarea Serviciului de alimentare cu gaze naturale a localităților din Județul Timiș membre, Serviciul de alimentare cu gaze naturale fiind declarat Serviciu public de interes public județean.
- **APDT** (Asociația pentru Promovarea și Dezvoltarea Turismului în Timiș a carei obiective sunt:
  - a) crearea și impunerea unei mărci a turismului bănățean;
  - b) organizarea și desfășurarea de activități de promovare a turismului județean;
  - c) inițierea și desfășurarea unor programe atractive și utile în domeniul turismului;
  - d) inventarierea principalelor obiective turistice, administrarea registrelor locale ale patrimoniului turistic, elaborarea unei baze de date cu obiectivele turistice din județul Timiș și zona Banatului
  - e) Elaborarea de propuneri de dezvoltare a turismului, atragerea de programe și finanțări în vederea creșterii calității turismului, creșterea calității produselor turistice, dar și urmărirea activității turistice
  - f) organizarea de centre de informare turistică, inițierea și desfășurarea de proiecte în domeniul turismului, elaborarea de studii și analize pe domeniile de interes turistic, dezvoltarea schimburilor culturale pe plan județean, național și internațional, dar și crearea unor parteneriate cu asociații din țară și străinătate care promovează același scop
  - g) Colaborarea cu agenții de turism naționale, regionale și afiliate pentru promovarea județului Timiș și a zonei Banatului ca obiective turistice
  - h) organizarea unor cursuri de instruire, calificare și perfecționare a personalului din turism, organizarea de seminarii, colocvii și forumuri pe tema dezvoltării durabile a turismului, participarea la târguri, saloane și expoziții naționale și internaționale pentru promovarea și valorificarea ofertei turistice, a meșteșugurilor și obiceiurilor populare tradiționale sau organizarea de șantiere, universități de vară și seminarii pentru protejarea siturilor naturale și istorice și organizarea de manifestări culturale, artistice și sportive în vederea punerii în valoare a potențialului turistic al județului Timiș și a zonei Banatului

Totodată, comuna Foeni face parte din **Grupul de Acțiune Locală Asociația "Timiș Torontal Bârzava"**. Teritoriul acoperit de acest GAL include 2 orașe și 17 comune - orașele Deta, Gătaia și comunele Banloc, Birda, Berzovia, Denta, Doclin, Forotic, Foeni, Giera, Ghilad, Jebel, Jamu Mare, Liebling, Livezile, Pădureni, Moravița, Măureni, Voiteg. Scopul Grupului de Acțiune Locală **"Timiș Torontal Bârzava"** este acela de a susține dezvoltarea teritoriului acoperit de partenerii publici, respectiv teritoriul administrativ al UAT-urilor partenere (comune și orașe),

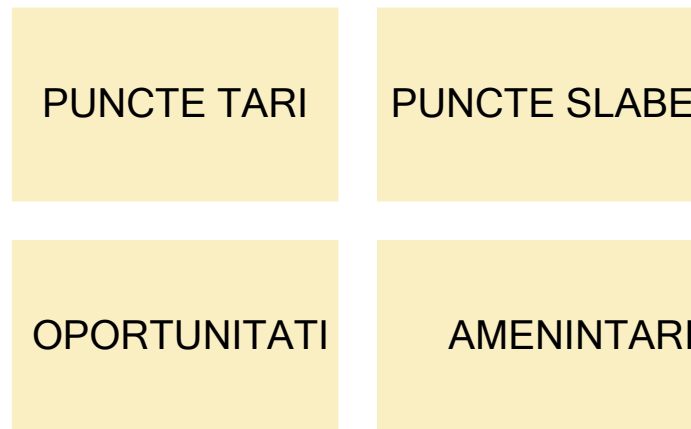

ridicarea nivelului de trai, oprirea depopulării satelor și atragerea de investiții atât în domeniul agricol cât și neagricol.

Prin apartenența la GAL-ul "**Timiș Torontal Bârzava**", comuna Foeni poate beneficia de finanțări nerambursabile finanțate prin programul LEADER.

4. ANALIZA SWOT

Analiza SWOT este o metodă eficientă, utilizată în cazul planificării strategice pentru identificarea potențialelor, a priorităților și pentru crearea unei viziuni comune de realizare a strategiei de dezvoltare.

Analiza SWOT semnifică:

- **Punctele Tari** ale unei comune sunt acele valori sau acei factori care îi dau acesteia un avantaj competitiv și îi conferă atractivitate. Punctele Tari reprezintă forțele interne, adică forțe distincte, cu caracteristici legate de localizarea comunei.
- **Punctele Slabe** sunt acei factori sau acele tendințe care crează obstacole în calea dezvoltării economico-sociale. Punctele Slabe pot lua forme sociale, fizice, financiare, reglementative, operaționale sau altele .
- **Oportunitățile** sunt acei factori externi care ușurează dezvoltarea avantajului competitiv (Punct Tare).
- **Amenințările** sunt tendințe nefavorabile, dezvoltări externe de comună, care conduc la declinul avantajului competitiv al acesteia.
- După identificarea acestor Puncte Tari, Puncte Slabe, Oportunități și Amenințări se trece la selecția/ierarhizarea lor, adică la prioritizarea Punctelor Tari și a Punctelor Slabe.

Puncte Tari

- Diversitate etnica, culturala si confesionala
- Punctul de Trecere a Frontierei Foeni II - Jaša Tomić
- Localitatea Foeni este strabatuta de DN 59B
- Condițiile climatice și tipologia solurilor sunt prielnice pentru agricultura
- Forta de munca calificata in agricultura
- Strazile principale detin spatii generoase cu coridoare verzi

- Existenta unor cabinete medicale pe raza comunei
- Internet si televiziune
- Potential pentru obtinerea produselor ecologice
- Potential pentru dezvoltarea turismului
- Existenta societatilor comerciale care activeaza in domeniul agricol si care lucreaza suprafete mai mari de teren.
- Existenta monumentelor istorice pe raza comunei
- Rata scazuta a somajului

Puncte Slabe

- Tendinta actuala de îmbatranire a populatiei; Mortalitate crescuta
- Migrarea populatiei
- Serviciile de educatie nu sunt suficient de atractive pentru rezidentii comunei
- Clădiri publice vechi cu un consum ridicat energetic și aspect estetic deteriorate
- Dependenta economiei de marii angajatori prezenti la nivel local
- Investitii minore in agricultura locala
- Slaba valorificare a potențialului turistic al comunei Foeni
- Exista in continuare strazi secundare cu imbracaminte de pamant sau pietruite;
- Infrastructura pietonala deficitara;
- Lipsa unor spatii publice precum parcuri
- Lipsa unor baze sportive pentru desfasurarea activitatilor sportive
- Slaba valorificare a relatiilor cu Serbia in contextul distantei scurte
- Drumuri comunale partial modernizate
- Infrastructura pietonala degradata
- Nu exista piste velo
- Deficiente in marketing-ul produselor locale
- Dotarea insuficienta a Primariei cu echipamente si software-uri care sa asigure servicii mai performante pentru comunitate
- Anumite zone se afla sub amenintarea riscurilor naturale de inundatii
- Incredere diminuata in formele asociative

Oportunități

- Disponibilitatea fondurilor europene pentru perioada 2021 - 2027
- Pozitionarea la granita cu Serbia
- Conditii climatice si tipologii ale solurilor pretabile pentru majoritatea plantelor de cultura
- Potential de dezvoltare a agriculturii ecologice
- Piata de desfacere in apropiere (Timișoara, Deta, etc.)
- Contextul favorabil al apartenentei la GAL - ul „Asociatia Timis-Torontal-Barzava”
- Interesul fata de anumite obiective istorice a turistilor

- Deshiderea institutiei in vederea incheierii diverselor parteneriate care sustin dezvoltarea economica locala
- Cresterea atractivitatii comunei in vederea atragerii de noi rezidenti
- Imbunatatirea informarii cetatenilor, a producatorilor agricoli.
- Deschiderea catre produse traditionale, ecologice.
- Reducerea birocratiei
- Deschiderea administratiei publice locale fata de investitorii straini

Amenințări

- Risc de inundabilitate date fiind inundatiile din anul 2005.
- Tendinta de crestere continua a indicelui de motorizare implica o cerere din ce in ce mai mare pentru deplasari motorizate aspect care conduce treptat la suprasolicitarea tramei stradale.
- Ignorarea existentei fondurilor europene destinate dezvoltarii comunitatii

5. STRATEGIA DE DEZVOLTARE LOCALA A COMUNEI FOENI

5.1. Viziunea de dezvoltare

Viziunea Strategiei de dezvoltare locală a comunei Foeni stabilește alternativele de dezvoltare ale comunei pentru perioada 2021 - 2027 și constituie diferența dintre ceea ce este azi comuna Foeni și ce va fi peste 7 ani.

În viziunea reprezentanților autorității publice locale, comuna Foeni va deveni până în anul 2027, o comună mai prosperă, cu o economie mai prosperă care va tinde către îmbunătățirea calității vieții, o gestionare mai bună și durabilă a resurselor, dezvoltare socială și un mediu prielnic pentru a trăi în armonie cu mediul înconjurător.

5.2. Obiective

Obiectiv strategic 1 - Creșterea gradului de atractivitate al comunei Foeni

Acest obiectiv va fi operaționalizat prin intermediul următoarelor direcții de acțiune:

- Direcția de acțiune 1.1. - Infrastructură rutieră
- Direcția de acțiune 1.2. Utilități pentru o comună europeană
- Direcția de acțiune 1.3. Transport public local
- Direcția de acțiune 1.4. Dezvoltarea și modernizarea învățământului local
- Direcția de acțiune 1.5. Dezvoltarea infrastructurii și serviciilor de sănătate
- Direcția de acțiune 1.6. Impact scazut asupra calitatii mediului
- Direcția de acțiune 1.7. Turism, cultura si patrimoniu
- Direcția de acțiune 1.7. Dezvoltarea și promovarea ofertei de activități de sport și agrement
- Directie de actiune 1.9. Valorificarea activităților economice și dezvoltarea lanțurilor valorice locale scurte

Obiectiv strategic 2 - Consolidarea capacității administrative

Acest obiectiv va fi operaționalizat prin intermediul următoarelor direcții de acțiune:

- Direcția de acțiune 2.1. Modernizarea administrației publice locale
- Direcția de acțiune 2.2. Eficientizarea serviciilor publice locale
- Direcția de acțiune 2.3. Competențe personal

Obiectiv strategic 3 - Parteneriate si Cooperare transfrontaliera

Acest obiectiv va fi operaționalizat prin intermediul următoarelor direcții de acțiune:

- Direcția de acțiune 3.1. Parteneriate
- Direcția de acțiune 3.2. Cooperare

5.3. Implementarea strategiei

5.3.1. Surse de finanțare

Sursa: Ghidul Fondurilor Europene 2021 - 2027 pentru actorii locali

PROGRAMUL OPERAȚIONAL DEZVOLTARE DURABILĂ (PODD)

Obiectivul general al programului

- Adaptarea la schimbările climatice prin creșterea eficienței energetice și dezvoltarea sistemelor inteligente de energie, a soluțiilor de stocare și a sistemului energetic;
- Infrastructura de apă și apă uzată; economia circulară; conservarea biodiversității; calitatea aerului; decontaminarea siturilor poluate

Obiective specifice

- Îmbunătățirea eficienței energetice a IMM-urilor și a întreprinderilor mari. Intervențiile/măsurile propuse privind sprijinirea marilor întreprinderi, respectiv a IMM-urilor, în acțiunile de îmbunătățire a eficienței lor energetice contribuie la atingerea țintei de economii de energie menționată mai sus vor fi realizate prin intermediul instrumentelor financiare (posibil IF cu parte de grant) și se referă la: proiecte demonstrative și de eficiență energetică în IMM-uri și măsuri de sprijin adiacente/proiecte de eficiență energetică în întreprinderile mari și măsuri de sprijin adiacente

și soluții de stocare. Pentru a putea dezvolta capacități de producție de energie din surse regenerabile, în special la sursă, este necesară asigurarea unei infrastructuri inteligente de măsurare și distribuție a energiei electrice astfel încât tranziția către sursele regenerabile de energie să se realizeze în condiții optime

PROGRAMUL OPERAȚIONAL TRANSPORT (POT)

Obiectivul general al programului

- Extinderea/modernizarea infrastructurii de transport pe teritoriul României în vederea îmbunătățirii conectivității între regiunile țării, dar și cu restul țărilor din Uniunea Europeană;
- Dezvoltarea infrastructurilor și serviciilor de mobilitate a persoanelor și mărfurilor.

PROGRAMUL OPERAȚIONAL CREȘTERE INTELIGENTĂ, DIGITALIZARE ȘI INSTRUMENTE FINANCIARE (POCIDIF)

Obiectivul general al programului

- Reducerea disparităților între România și alte State Membre, dar și între regiunile din România

PROGRAMUL OPERAȚIONAL SĂNĂTATE (POS)

Obiectivul general al programului

- Asigurarea accesului egal la sănătate prin dezvoltarea infrastructurii, inclusiv pentru îngrijirea primară;
- Creșterea accesului egal și în timp util la servicii de calitate, sustenabile și cu prețuri accesibile; modernizarea sistemelor de protecție socială, inclusiv promovarea accesului la protecție socială; îmbunătățirea accesibilității, a eficacității și a rezilienței sistemelor de sănătate și a serviciilor de îngrijire pe termen lung;
- Dezvoltarea capacităților de cercetare și inovare și adoptarea tehnologiilor avansate;
- Fructificarea avantajelor digitalizării, în beneficiul cetățenilor, al companiilor și al guvernelor;

PROGRAMUL OPERAȚIONAL EDUCAȚIE ȘI OCUPARE (POEO)

Obiectivul general al programului

- În contextul obiectivului de politică 4 - „O Europă mai socială” obiectivul general al POEO este de a contribui la crearea unei României mai sociale cu acces egal la ocupare durabilă,

de calitate, la un sistem de educație relevant pentru piața muncii și stimulativ pentru învățarea pe tot parcursul vieții.

PROGRAMUL OPERAȚIONAL INCLUZIUNE ȘI DEMNITATE SOCIALĂ (POIDS)

Obiectivul general al programului

- Sprijinirea incluziunii sociale a persoanelor aparținând grupurilor vulnerabile, mai ales ale celor cu risc ridicat, inclusiv prin reducerea decalajului rural-urban în ceea ce privește sărăcia și excluziunea socială și creșterea accesului la servicii de calitate pentru populația vulnerabilă.

PROGRAMELE OPERAȚIONALE REGIONALE (POR)

POR Vest 2021-2027

PROGRAMUL OPERAȚIONAL REGIONAL 2021-2027 - Regiunea Vest presupune corelarea acestuia atât cu documentele de planificare existente la nivel regional, cât și cu regulamentele existente la nivel european, investițiile propuse urmând să fie concentrate pe cele 5 obiective principale de politică (OP) ale Comisiei Europene, respectiv:

- **Europă mai inteligentă** (o transformare economică inovatoare și inteligentă);
- **Europă mai verde**, fără emisii de carbon;
- **Europă mai conectată** (mobilitate și conectivitate TIC regională);
- **Europă mai socială** (implementarea Pilonului european al drepturilor sociale);
- **Europă mai aproape de cetățeni** (dezvoltarea sustenabilă și integrată a zonelor urbane, rurale și de coastă prin inițiative locale).

Prioritățile Programului Operațional Regional Vest pentru perioada 2021 - 2027 sunt următoarele:

- Prioritatea 1 - O regiune competitivă prin inovare, digitalizare și întreprinderi dinamice (OP1)
- Prioritatea 2 - O regiune cu orașe Smart și o administrație digitalizată (OP1)
- Prioritatea 3 - O regiune cu orașe prietenoase cu mediul (OP2);
- Prioritatea 4 - O regiune cu mobilitate sustenabilă (OP2);
- Prioritatea 5 - O regiune accesibilă (OP3)
- Prioritatea 6 - O regiune educată și atractivă (OP4);
- Prioritatea 7 - O regiune pentru cetățeni (OP5);

- Prioritatea 8 - Asistență tehnică

Romania, in perioada 2021 - 2027 are alocate 27 de miliarde de euro prin Politica de Coeziune, cu 8% mai mult fata de precedenta perioada de programare, respectiv 2014 - 2020. Metoda de alocare se bazeaza, in mare masura, pe PIB-ul pe cap de locuitor. Dintre criteriile, amintim:

- Somajul in randul tinerilor
- Nivel scazut de educatie
- Schimbari climatice
- Primirea si integrarea migrantilor

Programul Regional Operațional este o sursă de finanțare important de accesat de către comuna Foeni.

Activități eligibile/Cheltuieli eligibile

- susținerea colaborării dintre entitățile de cercetare-dezvoltare-inovare și întreprinderi, inclusiv susținerea transferului tehnologic;
- susținerea și dezvoltarea capacității de cercetare și inovare în cadrul întreprinderilor din sectoarele de specializare inteligentă;
- susținerea ecosistemului regional de inovare prin crearea și/sau dezvoltarea structurilor de transfer tehnologic, inclusiv diversificarea serviciilor suport și încurajarea asocierii;
- crearea și maturizarea start-up-urilor / spin-off-urilor inovatoare în domeniile de specializare inteligentă regionale,
- susținerea transferului în piață a rezultatelor generate de drepturile de proprietate intelectuală și tehnologii inovative;
- dezvoltarea Agenției Regionale de Inovare;
- crearea a 4 centre de excelență pentru elevi și studenți în domeniile de specializare inteligentă regională;
- susținerea adoptării în întreprinderi a tehnologiilor și a instrumentelor digitale care susțin inovarea și productivitatea,
- susținerea și dezvoltarea produselor și serviciilor digitale ale întreprinderilor în corelare cu nevoile regionale de digitalizare și cu dezvoltarea serviciilor publice digitale,
- sprijin pentru dezvoltarea Hub-ului Inovativ Digital (DIH) Regiunea Vest.
- îmbunătățirea productivității și competitivității IMM-urilor, prin dezvoltarea capacității de producție și/sau a serviciilor, inclusiv prin susținerea internaționalizării;

- facilitarea investițiilor tehnologice în IMM-uri, inclusiv tehnologii TIC, IoT, automatizare, robotică, inteligență artificială, customizare de masă, Industria 4.0, printare 3D, metode avansate de producție, tehnologii sustenabile, contracararea efectelor schimbărilor climatice ;
- susținerea și dezvoltarea structurilor și serviciilor de sprijin a afacerilor în domeniile de specializare inteligentă regionale, în mod integrat cu sprijinirea IMM-urilor (inclusiv start-upuri) localizate în cadrul acestora;
- sprijin pentru întreprinderi de tip start-up, în zonele și domeniile relevante din regiune;
- susținerea cooperării între IMM-uri, la nivel asociativ, clustere sau lanțuri de valori, hub-uri;
- sprijin pentru intervenții de tip smart-city și smart-village
- crearea unui sistem de măsurare, evaluare și monitorizare a consumurilor pentru toate tipurile de sisteme de energie în clădiri publice;
- susținerea digitalizării serviciilor publice într-un cadru integrat la nivel local și regional;
- dezvoltarea infrastructurii pentru interoperabilitate și redundanță în cadrul operațiunilor de digitalizare ale serviciilor publice la nivel local și regional;
- susținerea dezvoltării capacității de management a proiectului la nivel de beneficiar;
- sprijin pentru întărirea capacității administrative de a utiliza și gestiona soluții de tip „smart city”, de a elabora și monitoriza strategii investiționale pentru ”smart city”, inclusiv de a elabora/dezvolta proiecte care utilizează tehnologii ”smart”;
- îmbunătățirea eficienței energetice a clădirilor publice și rezidențiale, inclusiv măsuri de consolidare, în funcție de riscurile identificate (după caz);
- consolidarea capacității autorității de management, a dezvoltatorilor de proiecte și a autorităților publice în domeniul eficienței energetice;
- reabilitarea integrată a spațiilor publice, inclusiv infrastructura tehnico - edilitară aferentă, din: zone centrale; zone istorice; spațiile publice din interiorul ansamblurilor de locuințe colective, respectiv, cartiere de blocuri sau zone cu locuințe de tip condominiu; zona autogărilor și gărilor, zone portuare situate în interiorul sau la limita localităților urbane, indiferent dacă sunt în uz/abandonate/au altă destinație; falezele, malurile și insulele râurilor, fluviului și lacurilor din interiorul localităților urbane; haldele de steril și depozitele de deșeuri închise de pe raza localităților urbane; zonele rezidențiale periferice destructurate, zonele de blocuri degradate și așezări informale din urban;
- reabilitarea siturilor dezafectate/zonelor cu infrastructuri majore dezafectate și valorificarea acestora prin transformarea în scop zone de interes public;

- îmbunătățirea și modernizarea spațiilor verzi în orașe, inclusiv a accesibilității și conectivității acestora;
- dezvoltarea și modernizarea infrastructurii sistemelor de transport public curat, inclusiv lucrări de artă, trasee pietonale, stații de alimentare cu combustibili alternativi;
- modernizarea/dezvoltarea/extinderea/optimizarea liniilor și stațiilor de tramvai și troleibuz, inclusiv a stațiilor inter-modale
- achiziționarea/ modernizarea materialului rulant pentru sistemul de transport public urban curat;
- achiziționarea de troleibuze/autobuze pentru transport urban curat, inclusiv biciclete, sisteme de bike -sharing sau alte mijloace de transport ecologice
- dezvoltarea de sisteme inteligente de transport, e-ticketing, management de trafic;
- dezvoltarea unor axe/culoare de mobilitate și soluții de organizare a traficului care facilitează circulația eficientă a transportului public, inclusiv măsuri de siguranță rutieră;
- dezvoltarea unui sistem de transport intra și interjudețean orientat spre nevoile utilizatorilor, inclusiv achiziția de mijloace de transport curat;
- modernizarea și extinderea rețelei de drumuri județene care asigură conectivitatea directă sau indirectă cu rețeaua TEN-T, inclusiv lucrări de artă, măsuri de siguranță rutieră și ecologice;
- crearea sau extinderea variantelor ocolitoare cu statut de drum județean, care asigură conectivitatea directă sau indirectă cu rețeaua TEN-T, inclusiv lucrări de artă, măsuri de siguranță rutieră și ecologice;
- construirea unor noi segmente de drum județean pentru conectarea la autostrăzi sau drumuri expres;
- decongestionarea traficului în marile orașe prin investiții în infrastructura rutieră, prin construirea / modernizarea / reabilitarea de pasaje / noduri rutiere și construirea de pasarele pietonale;
- investiții în infrastructura educațională de nivel antepreșcolar și preșcolar, primar, secundar, terțiar, inclusiv învățământ special;
- investiții în infrastructura școlilor și centrelor de educație și formare profesională/ învățământ profesional/ învățământ dual;
- dotarea și digitalizarea unităților de învățământ.
- identificarea de situri/ansambluri urbane obiective de patrimoniu, cu potențial de valorificare și dezvoltare integrată. Intervențiile integrate propuse spre a fi susținute sunt:

- + conservarea, protecția, restaurarea și valorificarea durabilă a patrimoniului cultural național și local și a serviciilor culturale în orașe,
  - + dezvoltarea și punerea în valoare a infrastructurii turistice publice, în orașe care dispun de un potențial turistic valoros;
  - + modernizarea infrastructurii și serviciilor culturale, cu accent pe păstrarea și valorificarea identității regionale, inclusiv implementarea tehnologiilor multimedia și a tehnicilor digitale pentru promovarea infrastructurilor culturale;
  - + dezvoltarea unor rute turistice, culturale și de agrement;
  - + suport pentru dezvoltarea unor planuri de marketing a destinațiilor turistice prioritare la nivel regional și local;
  - + dezvoltarea și punerea în valoare a infrastructurii turistice publice, în special în zone care dispun de un potențial turistic valoros;
  - + cercetarea, restaurarea, conservarea, protecția și valorificarea durabilă a patrimoniului cultural UNESCO;
  - + punerea în valoare a patrimoniului natural regional în scopul dezvoltării ecoturismului;
  - + dezvoltarea infrastructurilor integrate cu rol în administrare, protejare, informare și exploatare turistică sustenabilă;
  - + modernizarea infrastructurii și serviciilor culturale, cu accent pe păstrarea și valorificarea identității regionale, inclusiv implementarea tehnologiilor multimedia și a tehnicilor digitale pentru promovarea infrastructurilor culturale;
  - + dezvoltarea unor rute turistice, culturale și de agrement;
  - + dezvoltarea taberelor școlare;
- activitățile pentru organizarea și funcționarea ale Autorității de Management și (eventual) Organismului Intermediar;
  - activitățile de informare și comunicare care vor face obiectul unei strategii specifice de comunicare și a unui plan anual de comunicare elaborat de AM;
  - întocmirea de studii și analize necesare pentru evaluarea implementării programului, comensurare indicatorilor, evaluări obligatorii conform regulamentelor
  - întărirea capacității de implementare la nivelul entităților beneficiare de finanțare și a organismelor care concursa la implementarea programului.

PLANUL NAȚIONAL DE REDRESARE ȘI REZILIENȚĂ (PNRR)

Planul de Redresare și Reziliență al României se constituie într-un document strategic ce stabilește prioritățile investiționale și reformele necesare pentru redresare și creștere sustenabilă, corelate tranziției verzi și digitale avute în vedere de Comisia Europeană.

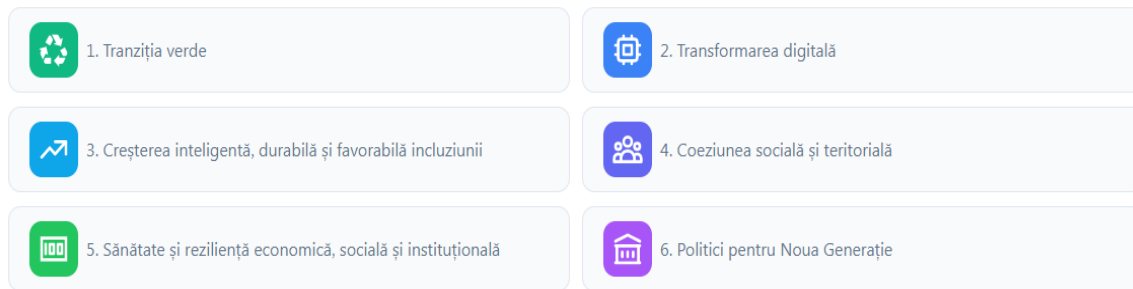

Figura - Pilonii principali ai PNRR

PILONUL I - TRANZIȚIA VERDE

Prioritatea I.1 Sistemul de management al apei

Beneficiari: APL-uri în parteneriat cu operatorul sistemului existent

Finanțează:

- *Extinderea sistemelor de apă și canal pentru localități peste 2000 de locuitori echivalenți.*

Prioritatea I.2 Împădurim România și protejăm biodiversitatea

Beneficiari: proprietari de terenuri (UAT) pretabile împăduririi

Finanțează:

- *Investiții în noi suprafețe ocupate de păduri, inclusiv păduri urbane.*
- *Realizarea de noi păduri și suprafețe cu vegetație forestieră în zonele vulnerabile la schimbările climatice: identificarea și evaluarea terenurilor, finanțarea împăduririi și lucrărilor de îngrijire a plantațiilor și creșterea suprafeței cu vegetație forestieră în lungul căilor de comunicație, în interiorul aglomerărilor urbane (păduri urbane, inclusiv de tipul mini-pădurilor), în jurul localităților și între câmpurile cu culturi agricole, precum și alte categorii de perdele forestiere de protecție.*
- *Investiții în refacerea și regenerarea naturală a unor ecosisteme forestiere degradate,*
- *Investiții în pepiniere și tehnologii moderne de producere a puieților*

Prioritatea I.3 Managementul deșeurilor

Beneficiari: UAT-uri.

Finanțează: Echipamente pentru creșterea sustenabilității platformelor comunale noi sau existente; platforme comunale noi.

Prioritatea I.5 Fondul pentru Valul Renovării (2,20 miliarde EUR)

Beneficiari: APL-uri

Finanțează: lucrări de îmbunătățire a fondului construit existent. Măsurile vizează blocuri de locuințe și clădiri publice, construite înainte de anul 2000, cu un consum final specific de energie de peste 300 kWh/m²an și cu un consum final specific de energie termică mai mare de 200 kWh/m²an

PILONUL IV - COEZIUNE SOCIALĂ ȘI TERITORIALĂ

Prioritatea IV.1. Fondul local pentru tranziția verde și digitală a UAT-urilor

Beneficiari: APL-uri

Finanțează:

- *Intervenții pentru creșterea calității vieții în mediul rural;*
- *Construirea de locuințe pentru specialiști din sănătate și învățământ;*
- *Reabilitarea moderată a clădirilor ce adăpostesc servicii publice;*
- *Crearea de piste pentru bicicliști;*
- *Dezvoltarea de stații de încărcare pentru vehiculele electrice;*
- *Achiziția de microbuze electrice/hidrogen în scopuri comunitare;*
- *Asigurarea infrastructurii pentru transportul verde - ITS și alte sisteme inteligente (pentru comunele care se află în zonele urbane funcționale, în zonele turistice și în zonele de frontieră).*

Prioritatea V.1. Sănătate - Fondul pentru spitale și creșterea accesului la sănătate

Beneficiari: UAT-uri

Finanțează:

Investiții în infrastructura medicală prespitalicească:

- *Centre comunitare integrate (gestionate de către unitățile administrativ-teritoriale): cel puțin 200, mai ales în mediul rural și în urbanul mic (în comunitățile marginalizate din punct de vedere al accesului la servicii de sănătate sau din motive financiare). Se vor avea în vedere mai multe criterii, cum ar fi: existența a minimum 500 persoane vulnerabile din punct de vedere medical, social sau economic; dorința UAT-urilor de a se asocia cu alte localități vulnerabile vecine; lipsa sau numărul insuficient de medici de familie raportat la populație;*
- *Reabilitarea, modernizarea și dotarea a minimum 3.000 de cabinete de medicină de familie cu facilități de screening, diagnostic precoce și monitorizare a pacienților cronici, prioritizând cabinetele din mediul rural și din urban (inclusiv zone marginalizate/*

defavorizate). Dotările vor cuprinde, printre altele: aparatură de laborator "point of care", echipamente medicale de tipul: electrocardiograf, ecograf, mobilier medical și instrumentar medical; vor fi alocate de asemenea fonduri pentru renovarea clădirii cu scopul conformării la normele igienico-sanitare și a creșterii eficienței energetice;

- *Cel puțin 30 ambulatorii: reabilitare, modernizare, extindere, dotare, respectiv construirea de clădiri noi;*
- *Minimum 10 caravane medicale dedicate activităților de screening mamar și pentru cancerul cervical în zonele unde accesul la servicii medicale specializate este limitat.*

Prioritatea V.2 Reforme sociale

Beneficiari: parteneriat public - public (între 2 sau mai multe UAT-uri, între UAT și Consiliul Județean, sau între UAT, respectiv CJ și MMPS)

Finanțează:

- *Crearea unei rețele de centre de zi pentru copiii în situații de risc: aproximativ 150 de servicii comunitare de prevenire a separării copilului de familia sa la nivelul municipiilor, orașelor și comunelor*
  - *Reabilitarea, renovarea și dezvoltarea infrastructurii sociale pentru persoanele cu dizabilități:*
  - *Reabilitarea, renovarea și dezvoltarea infrastructurii sociale pentru persoanele cu dizabilități: reabilitarea și modernizarea a cel puțin 150 de servicii comunitare de tip: locuințe protejate în comunitate, centre de zi și centre de servicii de recuperare neuromotorie ambulatorii pentru un număr de aprox. 1.600 persoane cu dizabilități/an;*
- *Dezvoltarea de infrastructură socială nouă: achiziția/construirea, dotarea și asigurarea funcționării unui număr de 35 de servicii comunitare de tip: centre de zi, centre de servicii de recuperare neuromotorie ambulatorii și centre de servicii de asistență și suport, care vor asigura activități pentru un număr de aprox. 1.250 persoane cu dizabilități/an;*
- *Operaționalizarea sistemului instituțional și tehnic pentru implementarea Venitului Minim de Incluziune;*
- *Operaționalizarea introducerii tichetelor de muncă în domeniul lucrătorilor casnici;*
- *Implementarea unor scheme de granturi pentru sprijinirea economiei sociale.*

Prioritatea VI.1 România Educată

Finanțează:

- *Schemă de granturi pentru construirea și operaționalizarea, de către operatori publici, a unui număr de 140 de creșe*
- *Schemă de granturi pentru înființarea și operaționalizarea unui număr de 412 servicii complementare pentru grupurile dezavantajate în cele 41 de județe și în municipiul București (cel puțin 20.000 de copii):*
- *Schemă de finanțare a echipamentelor și resurselor tehnologice digitale pentru unitățile de învățământ;*

PROGRAMUL NAȚIONAL DE DEZVOLTARE “ANGHEL SALIGNY” 2021-2028

Prin programul de investiții Anghel Saligny ar urma să fie realizate investiții în:

- alimentări cu apă și stații de tratare a apei
- canalizare și stații de epurare a apei
- drumuri
- poduri, podete, pasaje și punți pietonale
- sisteme de distribuție a gazelor naturale și racordarea la sistemul de transport.

PROGRAME FINANȚATE DE ADMINISTRAȚIA FONDULUI PENTRU MEDIU (AFM)

PROGRAME FINANȚATE DE COMPANIA NAȚIONALĂ DE INVESTIȚII (CNI)

PROGRAME COOPERARE TRANSFRONTALIERA

Programul Interreg IPA CBC România - Serbia, cu o rata de cofinanțare UE de 85%, prin care se vor finanta proiecte privind

protecția mediului și adaptările la schimbările climatice, sănătate și educație, turism și cultură, respectiv managementul frontierei. Obiective specifice:

Axa 1 Protecția mediului și managementul riscurilor:

- Sporirea protecției și conservării naturii, biodiversității și infrastructurii verzi (ecologice), inclusiv în zonele urbane și reducerea tuturor formelor de poluare;
- Promovarea energiei regenerabile în concordanță cu Directiva UE 2018/2002 pentru energie regenerabilă, inclusiv criteriile de sustenabilitate stabilite în aceasta;
- Promovarea eficienței energetice și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră;
- Promovarea adaptării la schimbările climatice și prevenirea riscurilor de calamitate și reziliență, luând în considerare abordări bazate pe ecosistem.

Axa 2 Dezvoltare economică și socială:

- Îmbunătățirea accesului la servicii de calitate și bazate pe inclusivitate în educație, instruire și învățare pe parcursul vieții prin dezvoltarea unei infrastructuri accesibile, inclusiv prin dezvoltarea rezilienței la educația și instruirea la distanță și on-line;
- Asigurarea accesului egal la servicii de sănătate și dezvoltarea rezilienței sistemelor de sănătate, inclusiv îngrijire primară și promovarea tranziției către îngrijirea bazată pe comunitate și familie;
- Sporirea rolului culturii și turismului sustenabil în dezvoltarea economică, incluziunea socială și inovarea socială.

Axa 3 Creșterea capacității managementului frontierelor.

- Sporirea capacității instituționale a autorităților publice, în particular a celor cu atribuții într-un teritoriu specific și a terților implicați.

Programul Interreg VI-A România-Ungaria 2021-2027,

cu o rata de cofinanțare UE de 80%, având ca obiectiv

“O regiune transfrontalieră mai ecologică, mai

rezilientă și mai coezivă între România și Ungaria, cu o mai bună înțelegere a oportunităților de cooperare, încredere sporită și bariere reduse în calea cooperării, în direcția obiectivelor comune ale Agendei 2030 cu un cadru de cooperare mai durabil.”

Prioritatea 1. Cooperarea pentru o zonă transfrontalieră verde și mai rezilientă între România și Ungaria

- Promovarea adaptării la schimbările climatice și a prevenirii și rezilienței riscurilor de dezastre, luând în considerare abordări bazate pe ecosistem;
- Promovarea energiei regenerabile în conformitate cu Directiva (UE) 2018/2001, inclusiv criteriile de durabilitate stabilite în aceasta;
- Îmbunătățirea protecției și conservării naturii, a biodiversității și a infrastructurii ecologice, inclusiv în zonele urbane, și reducerea tuturor formelor de poluare.

Prioritatea 2. Cooperarea pentru o arie a programului mai socială și mai coezivă între România și Ungaria

- Asigurarea accesului egal la asistența medicală și promovarea rezilienței sistemelor de sănătate, inclusiv a asistenței primare, și promovarea tranziției de la îngrijirea instituțională la cea familială și comunitară;
- Îmbunătățirea rolului culturii și al turismului durabil în dezvoltarea economică, incluziunea socială și inovarea socială.

Prioritatea 3. O cooperare transfrontalieră mai durabilă, bazată pe comunitate și o cooperare transfrontalieră mai eficientă

- O mai bună guvernare a cooperării
  - consolidarea unei administrații publice eficiente prin promovarea cooperării juridice și administrative și a cooperării între cetățeni, actorii societății civile și instituții, în special în vederea soluționării obstacolelor juridice și a altor obstacole din regiunile de frontieră;
  - consolidarea capacității instituționale a autorităților publice, în special a celor mandatate să gestioneze un anumit teritoriu și a părților interesate;
  - creșterea nivelului de încredere reciprocă prin încurajarea acțiunilor comune.

SURSE DE FINANȚARE LOCALE

- Consiliul Județean Timiș (Sport, TimCultura, etc.)
- Asociația Grupul de Acțiune Locală Asociația "Timiș Torontal Bârzava"

5.3.2. Portofoliul de proiecte

Titlul proiectului	Grad de maturitate	Buget estimat (lei)	Posibile surse de finanțare	Responsabili și posibili parteneri
Obiectiv strategic 1 - Creșterea gradului de atractivitate al comunei Foeni				
Direcția de acțiune 1.1. - Infrastructura rutiera				
Modernizarea și reabilitarea drumurilor locale	Documentație tehnică	5.802.104,70	UAT Jud.Timiș, UAT Foeni	UAT Foeni
Stații de reincarcare autovehicule electrice în UAT Foeni	Cerere de finanțare depusă	445.986,00	AFM	UAT Foeni
Rețea velo pe teritoriul localității Foeni/Cruceni	Idee	-	Fonduri europene, Buget local, Alte surse	UAT Foeni
Deplasări pietonale pe teritoriul comunei	Idee	-	Buget local, Alte surse	UAT Foeni
Decolmatare canale, rigole și șanțuri stradale	Idee	-	Buget local, Alte surse	UAT Foeni
Amenajare podete și accese la proprietăți	Idee	-	Buget local, Alte surse	UAT Foeni
Direcția de acțiune 1.2. Utilități pentru o comună europeană				
Reabilitare - modernizare rețea de	In execuție	10.045.000,00	PNDL	UAT Foeni

apă și construcție stații de tratare în Foeni				
Extindere rețea de canalizare menajeră și racorduri de canal în satele Foeni și Cruceni	Cerere de finanțare depusa	6.660.000,00	Fonduri guvernamentale, Buget local	UAT Foeni
Modernizarea iluminatului public	Idee	-	Fonduri europene, Buget local, Alte surse	UAT Foeni
Modernizarea sistemului și extinderea rețelei electrice de distribuție în zonele nedeservite	Idee	-	Fonduri europene, Buget local, Alte surse	UAT Foeni
Alimentare cu gaze naturale	Idee	-	Fonduri europene, Buget local, Alte surse	UAT Foeni, ADI GAZ SUD
Parc fotovoltaic	Idee	-	Fonduri europene, Buget local, Alte surse	UAT Foeni
Panouri fotovoltaice pentru cladirile publice	Idee	-	Fonduri europene, Buget local, Alte surse	UAT Foeni
Direcția de acțiune 1.3. Transport public				
Introducerea transportului public	Idee	-	Bugetul local	UAT Foeni
Construire statii de refugiu in localitatea Foeni	Idee	50.000,00	Buget local, alte surse	UAT Foeni
Direcția de acțiune 1.4. Dezvoltarea si modernizarea invatamantului local				
Construire gradinita în localitatea Foeni	Idee	504.000,00	PNDL, fonduri guvernamentale, fonduri proprii	UAT Foeni
Achiziția de echipamente IT destinate asigurării actului didactic realizat la distanță	Idee	-	Fonduri europene, Buget local, Alte surse	UAT Foeni
Dotarea laboratoarelor didactice din cadrul instituțiilor de învățământ, specific domeniilor STEM (informatică, chimie, fizică, biologie)	Idee	-	Fonduri europene, Buget local, Alte surse	UAT Foeni
Dezvoltarea, reabilitarea,	Idee	-	Fonduri europene, Buget local, Alte surse	UAT Foeni

modernizarea Scolii Gimnaziale Foeni				
Înființarea unui centru afterschool la nivelul UAT în scopul asigurării pregătirii suplimentare a elevilor	Idee	-	Fonduri europene, Buget local, Alte surse	UAT Foeni
Sprijinirea performanței în educație	Idee	-	Fonduri europene, Buget local, Alte surse	UAT Foeni
Asigurarea unui sistem de învățământ incluziv	Idee	-	Fonduri europene, Buget local, Alte surse	UAT Foeni
Direcția de acțiune a 1.5. Dezvoltarea infrastructurii și serviciilor de sănătate				
Dezvoltarea infrastructurii și serviciilor de sănătate pentru a asigura buna deservire a comunitatii	Idee	-	Fonduri europene, Buget local, Alte surse	
Direcția de acțiune 1.6. Impact scazut asupra calitatii mediului				
Încurajarea utilizării energiei din surse regenerabile	Idee	-	Fonduri europene, Buget local, Alte surse	UAT Foeni
Cresterea eficienței energetice a cladirilor publice	Idee	-	Fonduri europene, Buget local, Alte surse	UAT Foeni
Conservarea biodiversității și valorificarea ariilor naturale protejate	Idee	-	Fonduri europene, Buget local, Alte surse	UAT Foeni
Extinderea suprafeței de spații verzi	Idee	1.000.000,00	Fonduri europene, Buget local, Alte surse	UAT Foeni
Creșterea gradului de conștientizare a populației cu privire la importanța utilizării produselor ecologice, reciclate și reutilizate	Idee	10.000,00	Bugetul local	UAT Foeni
Campanii de informare, educatie si constientizare cu privire la optimizarea consumului de energie in gospodarie	Idee	10.000,00	Bugetul local	UAT Foeni
Direcția de acțiune 1.7. Turism, cultura si patrimoniu				
Realizarea unei agende culturale	Idee	-	Fonduri	UAT Foeni

multianuale la nivelul comunei Foeni			europene, Buget local, Alte surse	
Realizarea unui catalog (online) al monumentelor istorice locale	Idee	25.000,00 lei	Bugetul local	UAT Foeni
Introducerea în circuitul cultural a unor elemente de patrimoniu	Idee	-	Fonduri europene, Buget local, Alte surse	UAT Foeni
Promovarea unor evenimente care susțin cultura tradițională locală	Idee	300.000 lei	Bugetul local	UAT Foeni
Refuncționalizare din clădire existentă în Cămin Cultural și Amenajare Teren de Sport în localitatea Cruceni	Idee	254.800,00	Buget local, Buget de stat, fonduri europene, alte surse	UAT Foeni
Reabilitarea, refuncționalizarea și revitalizarea Conacului Mocioni din Foeni, Județul Timiș, cod LMI TM-II-m-A-06226	PT în curs de elaborare	16.938.000,00	Granturi norvegiene, POEO (Programul Operațional Educație și Ocupare)	UAT Timișoara, UAT Jud. Timiș, MC-INP
Direcția de acțiune 1.8. Dezvoltarea și promovarea ofertei de activități de sport și agrement				
Amenajare Teren de Sport în localitatea Cruceni	Documentatie tehnica	-	Fonduri europene, Buget local, Alte surse	UAT Foeni
Realizare bază sportivă în localitatea Foeni	Documentatie tehnica	753.600,00	AFIR, Buget local	UAT Foeni
Direcția de acțiune 1.9. Valorificarea activitatilor economice si dezvoltarea lanturilor valorice locale scurte				
Realizarea unei baze de date cu producătorii locali	Idee	-	Fonduri europene, Buget local, Alte surse	UAT Foeni
Piata agroalimentara in localitatea Foeni	Idee	50.000,00	Fonduri europene, Buget local, Alte surse	UAT Foeni
Sprijinirea asocierii între producătorii agricoli	Idee	-	Fonduri europene, Buget local, Alte surse	UAT Foeni
Sprijin pentru dezvoltarea unor unități de procesare a produselor agricole locale	Idee	-	Fonduri europene, Buget local, Alte surse	UAT Foeni

Srijinirea fermelor mici si medii in vederea cresterii productiei	Idee	-	Fonduri europene, Buget local, Alte surse	UAT Foeni
Incurajarea/srijinirea/promovarea investitiilor pentru agricultura ecologica certificate	Idee	-	Fonduri europene, Buget local, Alte surse	UAT Foeni
Promovarea identitatii locale prin revitalizarea produselor locale	Idee	-	Fonduri europene, Buget local, Alte surse	UAT Foeni
Obiectiv strategic 2 - Cresterea capacitatii administrative				
Direcția de acțiune 2.1. Modernizarea administratiei publice locale				
Reabilitarea si modernizarea sediului Primariei comunei Foeni	Idee	-	Fonduri europene, Buget local, Alte surse	UAT Foeni
Dotarea cu resurse materiale a autorităților publice	Idee	-	Fonduri europene, Buget local, Alte surse	UAT Foeni
Direcția de acțiune 2.2. Eficientizarea serviciilor publice locale				
Elaborarea si aprobarea Planului Urbanistic General	In implementare	50.000,00	Bugetul Local	UAT Foeni
Eficientizarea serviciilor publice, configurarea infrastructurii digitale	Idee	-	Fonduri europene, Buget local, Alte surse	UAT Foeni
Sporirea capacității de gestionare a dezvoltării la nivel local	Idee	-	Fonduri europene, Buget local, Alte surse	UAT Foeni
Implementarea unui sistem de prevenire și avertizare a posibilelor inundații	Idee	-	Fonduri europene, Buget local, Alte surse	UAT Foeni
Sistem de supraveghere video în UAT Foeni	Idee	1.902.506,55	PNRR	UAT Foeni
Achiziția de utilaje și echipamente pentru Situații de Urgență	Idee	-	Fonduri europene, Buget local, Alte surse	UAT Foeni
Direcția de acțiune 2.3. Competente personal				
Sesiuni de formare continuă pentru resursele umane din cadrul Primariei	Idee	40.000,00	Bugetul local	UAT Foeni

Dezvoltarea competențelor digitale ale angajaților din cadrul Primăriei	Idee	10.000,00	Bugetul local	UAT Foeni
Diversificarea mijloacelor de interacțiune cu cetățenii și dezvoltarea culturii civice, pentru o comunitate implicată în luarea deciziilor	Idee	-	Fonduri europene, Buget local, Alte surse	UAT Foeni
Sporirea transferului de cunoștințe și bune practici în cadrul unor parteneriate / rețele zonale / regionale / transfrontaliere / transnaționale	Idee	-	Fonduri europene, Buget local, Alte surse	UAT Foeni
Obiectiv strategic 3 - Parteneriate și Cooperare transfrontaliera				
Direcția de acțiune 3.1. - Parteneriate				
Crearea de parteneriate România - Serbia	Idee	-	Fonduri europene, Buget local, Alte surse	UAT Foeni, UATJ Timis, Serbia, Ungaria
Direcția de acțiune 3.2. - Cooperare				
Transfer de cunoștințe și bune practici în cadrul unor parteneriate / rețele zonale / regionale / transfrontaliere / transnaționale	Idee	-	Fonduri europene, Buget local, Alte surse	UAT Foeni, UATJ Timis, Serbia, Ungaria

5.4. Monitorizarea și evaluarea strategiei

Procesul de gestionare și implementare a strategiei presupune parcurgerea următoarelor etape:

- Instruirea persoanelor responsabile cu implementarea Strategiei de Dezvoltare Locală
- Definirea echipei de proiect - membrii
- Analize trimestriale referitoare la îndeplinirea sarcinilor fiecărui membru din echipă;
Raportare trimestrială
- Pregătirea și participarea la activitățile din cadrul proiectelor corespunzătoare nominalizării și a competențelor membrilor echipei de proiect
- Informarea privind progresul strategiei

- Managementul proiectelor.

Monitorizarea și evaluarea implementării strategiei de dezvoltare locală reprezintă principalul instrument de feed-back concret al oricărui proces managerial de implementare a dezvoltării. Activitatea de monitorizare presupune o măsurare curentă sau imediată a indicatorilor urmăriti, iar evaluarea presupune intervenții transversale de măsurare a efectelor obținute în raport cu cele asumate.

Pentru activitatea de monitorizare și evaluare a SDL, se vor stabili persoane responsabile cu implementarea acestor activități, să dezvolte și să pună în practică proceduri și/sau instrumente de lucru specifice acestor activități. Se vor realiza **fise de proiect pentru fiecare proiect propus** în Portofoliu de proiecte. Comunitatea va putea fi implicată deoarece pot face sugestii de îmbunătățire; pot oferi informații cu privire la utilitatea/impactul implementării proiectului/proiectelor, contribuind astfel în procesul de luare a deciziilor la nivelul managementului proiectului, fapt ce conduce la o mai bună informare și transparență a întregului proces.

5.5. Riscuri și măsuri de atenuare a acestora

Succesul implementării Strategiei de Dezvoltare Locală depinde nu numai de resursele financiare alocate ci și de resursele umane utilizate (competențele acestora). Din echipa de implementare a Strategiei vor face parte persoane cu experiență în implementarea proiectelor și cu pregătire în domeniile de competență.

Implementarea proiectelor propuse în Portofoliu de proiecte poate fi afectată de o serie de riscuri, respective:

Riscuri tehnice:

- întâzieri în execuția lucrărilor și depășirea graficului de lucrări propus;
- neconcordanțe între execuție și documentația tehnică care a stat la baza realizării proiectului.

Măsuri de atenuare: *perceperea garanției de bună execuție, a garanției pentru plata avansului, dacă este cazul; perceperea de penalități, prezentarea certificatelor de calitate pentru materialele/echipamentele/utilajele achiziționate; asigurarea personalului și a echipamentelor constructorilor (asigurare de tip ALL RISK)*

Riscuri financiare:

- depășirea bugetelor alocate pe activități sau lucrări;
- creșterea prețului materialelor de construcții care nu au fost previzionate, creșterea costurilor cu forța de muncă, ceea ce determină insuficiența resurselor financiare comparativ cu bugetul.

Măsuri de atenuare: consultarea permanentă cu toate partile interesate astfel încât să se evite subdimensionarea proiectelor

Riscuri privind calitatea:

- neconcordanța între specificațiile tehnice ale materialelor (solicitate) și calitatea materialelor folosite la lucrări.

Măsuri de atenuare: Atentie în urmărirea certificatelor de calitate pentru materialele/echipamentele/utilajele achiziționate

Riscuri privind abordarea participativă:

- dezinteres sau rezistență din partea comunității cu privire la unele proiecte sau soluții propuse;
- participarea scăzută la evenimentele de consultare;
- dezinteres din partea potențialilor parteneri privind dezvoltarea de proiecte în parteneriat.

Măsuri de atenuare: activități de comunicare, constientizare și diseminare; campanii de educare a comunității; promovarea localității

RESURSE

Propunerea de regulament al Parlamentului European și al Consiliului de stabilire a unor dispoziții comune privind Fondul European de Dezvoltare Regională, Fondul Social European Plus, Fondul de Coeziune și Fondul European pentru pescuit și Afaceri Maritime, și de Instituire a unor norme financiare aplicabile acestor fonduri, precum și Fondului pentru Azil și Migrație, Fondului pentru Securitate Internă și Instrumentului pentru Managementul Frontierelor și Vize

AGENDA 2030 PENTRU DEZVOLTARE DURABILĂ

Pactul Verde European

STRATEGIA DIGITALĂ EUROPEANĂ

Strategia de Dezvoltare Teritorială a României (SDTR) 2016

PLANUL NAȚIONAL DE RELANSARE ȘI REZILIENȚĂ (PNRR) AL ROMÂNIEI

Strategia națională privind reducerea părăsirii timpurii a școlii

Planul național strategic PAC 2023 - 2027 (in curs de aprobare)

Strategia pentru cultură și patrimoniu national 2016 - 2022

Strategia Regională pentru Dezvoltare 2021-2027

Planul pentru Dezvoltare Regională a Regiunii Vest 2021 - 2027

Strategia integrată de dezvoltare economică și socială a județului Timiș 2021 - 2027, Vol 1

Strategia integrată de dezvoltare economică și socială a județului Timiș 2021 - 2027, Vol 2

Strategia sectorială de dezvoltare turistică a județului Timiș 2018-2028

Strategia de eficiență energetică a județului Timiș 2021 - 2027

Planul de menținere a calității aerului în județul Timiș 2019 - 2023

Planul de amenajare a Teritoriului Județului Timiș

Enciclopedia României

Programul Operațional Regiunea Vest 2021-2027

Bazele de date ale Institutului Național de Statistică

Interreg IPA CBC România-Serbia 2021-2027 - Oportunități finanțare UE

Interreg-IPA Cross-border Cooperation Programme Romania - Serbia

Interreg VI-A România-Ungaria 2021-2027 - Oportunități finanțare UE

The Interreg VA Romania-Hungary Programme

ADMINISTRAȚIA FONDULUI PENTRU MEDIU - PROGRAME DE FINANȚARE

Programul Național de Investiții Anghel Saligny

Compania Națională de Investiții - CNI